

ΜΟΝΑΧΙΚΗ ΕΚΦΡΑΣΗ

ΤΕΥΧΟΣ ΑΡ. 24

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2008

Ἡ Ὑπαπαντή τοῦ Κυρίου

“ΜΟΝΑΧΙΚΗ ΕΚΦΡΑΣΗ”

τ. 24, ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2008
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ
ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ
ΑΓΙΟΥ ΝΕΚΤΑΡΙΟΥ - ΤΡΙΚΟΡΦΟ ΦΩΚΙΔΟΣ
330 56 ΕΥΠΑΛΙΟ τηλ. - fax 26340 - 44.391
Νέο e-mail: agnektar@yahoo.gr

ΕΚΔΟΤΡΙΑ:
ΜΟΝΑΧΗ ΝΙΚΟΔΗΜΗ
ΕΚΤΥΠΩΣΗ-ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ:
LETTRA Τζουβάρας Βασιλίας, Ήλιούπολη

ΚΩΔΙΚΟΣ: 7109

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΑΓΙΟΥ ΝΕΚΤΑΡΙΟΥ
ΤΡΙΚΟΡΦΟ ΦΩΚΙΔΟΣ
330 56 ΕΥΠΑΛΙΟ
τηλ. 26340.44391 (9-2 πρωί & 6-9 απόγ.)

Τό περιοδικό αυτό ξεκίνησε την πορεία με στόχο την κατά Θεόν βοήθεια όλων μας. Κρατάτε στα χέρια σας τό είκοστό τέταρτο τεύχος. Θέλουμε ταπεινά νά ενημερώσουμε τους αναγνώστες μας, ότι:

ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΜΑΣ ΕΙΝΑΙ ΔΩΡΕΑΝ.

Όσοι προαιρετικά επιθυμείτε νά βοηθήσετε στά έργα τής Μονής, καθώς καί τήν έκδοση αυτού τού περιοδικού, μπορείτε νά μās αποστέλετε τήν βοήθειά σας μέ τήν **ταχυπληρωμή** πού έσωκλείουμε ή μέ κατάθεση στήν **Έθνική Τράπεζα** **στόν λογαριασμό 426/440265-04**

(για τό έξωτερικό στό

No GR 520110426000042644026504

SWIFT:ETHNGRAA) δίνοντας καί τό όνομά σας.

Κατόπιν ενημερώστε μας τηλεφωνικά για νά λάβετε τή σχετική απόδειξη.

*Σας ευχαριστούμε θερμά
Έκ τού περιοδικού*

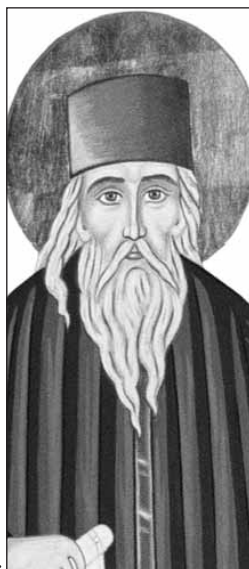
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

4

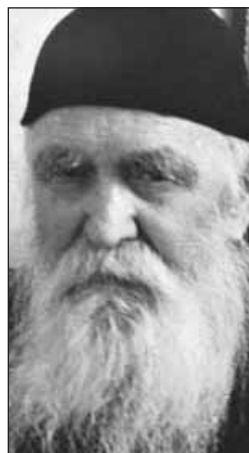
ΑΦΙΕΡΩΜΑ:
Η ΘΕΡΑΠΕΙΑ
ΑΠΟ ΤΗΝ
ΑΡΡΩΣΤΕΙΑ ΤΟΥ
ΦΑΡΙΣΑΪΣΜΟΥ

ΓΝΩΡΙΣΟΝ ΜΟΙ:
10 ΠΩΣ ΜΕ ΤΗΝ
ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ
ΧΡΙΣΤΟΥ
ΣΩΖΕΤΑΙ Ο
ΑΝΘΡΩΠΟΣ

14 ΟΥΡΑΝΙΟΙ
ΑΝΘΡΩΠΟΙ:
Ο ΑΓΙΟΣ
ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ Ο
ΠΑΠΟΥΛΑΚΟΣ

20 ΜΟΝΑΧΙΚΕΣ
ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ:
ΓΕΡΟΝΤΑΣ
ΦΙΛΟΘΕΟΣ
ΖΕΡΒΑΚΟΣ

26 ΜΕ ΛΟΓΙΑ ΑΠΑΛΑ:
ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΓΕΡΟΝΤΟΣ
ΦΙΛΟΘΕΟΥ
ΖΕΡΒΑΚΟΥ

είκόνα εξωφύλλου:

Η Ύπαπαντή τού Κυρίου μας Ιησού Χριστού

*Αγαπητοί μας ἐν Χριστῷ ἀδελφοί, φίλοι ἀναγνώστες
τοῦ Περιδικοῦ μας "Μοναχική Έκφραση"*

Όταν θά φτάσει στά χέρια σας τό περιοδικό μας καί θά διαβάσετε αὐτές τίς γραμμές δέν θά ἔχουν συμπληρωθεῖ κἄν οἱ 40 ἡμέρες ἀπό τήν κοιμήση τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χριστοδοῦλου. Ἡ ἀναγγελία τοῦ θανάτου του ἔκανε τίς καρδιές ὄλων μας νά ραγίσουν. Ἀπό τά μάτια ὄλων μας κύλησαν δάκρυα καί ἀπό τήν ψυχή μας βγήκε μία προσευχή γιά νά τόν συνοδεύει στό ταξίδι του γιά τήν αἰωνιότητα.

κοντά σέ ἀνθρώπους ἐτοιμοθάνατους. Ἡ σκέψη τοῦ θανάτου, ἡ μνήμη του, ὅπως τήν ἀναφέρουν καί οἱ Πατέρες, μᾶς κάνει νά στεκόμαστε στό ὕψος τοῦ θανάτου, νά ζοῦμε τήν κάθε στιγμή μέ τέτοιο τρόπο, ὥστε ὁ θάνατος νά εἶναι καλοδεχούμενος ὅποιαδήποτε στιγμή καί νά μᾶς συναντήσει στήν κορύφωσή μας. Ἡ κάθε μας λέξη τότε ἔχει μέσα της ὄλη τήν ἀγάπη πού θέλουμε νά χαρίσουμε σέ ὄλους γύρω μας. Τό φῶς, ὁ ἥλιος, οἱ ἀνθρωποὶ μας

ἔχουν ἄλλη ἀξία, πῶ οὐσιαστική. Ἡ μετάνοια ξεσηκώνει μέσα μας τά ἀλλεπάλληλα κλύματά της. Καθώς ἀνοίγεται ἡδὴ ἀπό αὐτήν τήν ζωὴ ἡ πύλη τῆς αἰωνιότητος ξέρομε ὅτι ἐκκρεμότητα ἔχομε ἀφήσει πίσω σ' αὐτήν τήν γῆ δέν θά μπορέσουμε πιά νά τήν ὀλοκληρώσουμε. Οἱ δικοὶ του ἀνθρωποὶ πού ἦταν γύρω του θά μποροῦσαν νά κάνουν πῶο συγκρομημένες αὐτές τίς λίγες σκέψεις, ἀλλὰ ὄλοι μας εἶδαμε τά δάκρυα τοῦ μακαριστοῦ Χριστοδοῦλου καί καταλάβαμε ὅτι μέσα ἀπό τόν πόνο πού ἐξαγιάζει, κατανοεῖ ὁ ἀνθρώπος τήν μηδαμινότητά του, γαληνεύει καί εἰρηνεύει ἡ ψυχή του. Ἡ προετοιμασία του εἶναι δεδομένη. Τό ἴδιο καί ἡ μετάνοιά του. Καί καθὼς πορευόταν γιά τήν τελευταία του κατοικία εἶχες βαθειά τήν πεποίθηση μέσα σου ὅτι ἡ ψυχή του πετοῦσε χαμογελαστή (σάν ἐκεῖνο τό χαρακτηριστικό του ζωντανό χαμόγελο) πρὸς τόν Πλάστη Του ἀναφωνώντας τά λόγια τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ὅτι γιά μένα ὁ θάνατος εἶναι κέρδος καί ζωὴ μου εἶναι ὁ Χριστός...

Ἡ Ἦγουμένη,
† Μόνικα Μοναχή καί οἱ σύν ἐμοὶ
ἐν Χριστῷ ἀδελφές.

Μητροπολίτου
Λεμεσοῦ Ἀθανασίου

Η ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΡΩΣΤΕΙΑ ΤΟΥ ΦΑΡΙΣΑΪΣΜΟΥ

Διερωτᾶται κανείς όλα αυτά γίνονται καὶ ὅσα κάμνομεν, τὰ προσκυνήματά μας, οἱ λαμπάδες μας, οἱ ἀγρυπνίες μας, οἱ προσευχές μας, οἱ νηστείες μας, οἱ ἐλεημοσύνες μας, ὅλα ὅσα κάμνομεν στή ζωή μας ποιο σκοπό ἔχουν, γιά ποιο λόγο τὰ κάμνομε. Ἐδῶ ἡ ἀπάντηση σ' αὐτό τό ἐρώτημα εἶναι πολύ σημαντική, γιατί ἀπό αὐτή τήν ἀπάντηση ἐξαρτᾶται ἡ σωστή ἢ ἡ μή σωστή πνευματική μας ζωή...

Νά σᾶς πῶ ἕνα παράδειγμα: Ρωτῶ τὰ παιδιά στίς κατασκηνώσεις πού κάμνομε τώρα, ποιά εἶναι ἡ πιό μεγάλη ἐντολή τοῦ Θεοῦ. Ποιά εἶναι ἡ πιό μεγάλη ἐντολή

τοῦ Θεοῦ παιδιά; Καί τὰ παιδιά ὅλα λένε διάφορες ἐντολές. Τό νά μήν κλέψεις, νά μήν λές ψέμματα, νά μήν ἀδικήσεις τόν ἄλλο ἄνθρωπο, νά σέβεσαι τούς γονεῖς σου ν' ἀγαπᾶς τόν πλησίον σου, ἀλλά κανένα παιδί δέν ὑποπτεύθηκε ὅτι καμία ἀπό αὐτές τίς ἐντολές δέν εἶναι ἡ πρώτη ἐντολή τοῦ Θεοῦ.

Οἱ ἄνθρωποι νομίζουν ὅτι ἡ πρώτη ἐντολή εἶναι ν' ἀγαπᾶς τόν πλησίον σου καί ὅταν τούς ἔλεγα, ὄχι παιδιά δέν εἶναι αὐτή ἡ πρώτη ἐντολή, τότε ἕνα παιδάκι λέει: Νάι, νάι ἐγώ τήν ξέρω. Ποιά ἐντολή εἶναι; Τό αὐξάνεσθε καί πληθύνεσθε. Οὔτε αὐτή βέβαια εἶναι ἡ ἐντολή τοῦ Θεοῦ ἡ πρώτη, ἔτσι.

Ἡ πρώτη ἐντολή τοῦ Θεοῦ καί ἡ μοναδική ἐντολή τοῦ Θεοῦ, ἡ πρώτη καί ἡ μοναδική, οἱ ἄλλες ὅλες εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ἐντολῆς αὐτῆς, εἶναι **νά ἀγαπήσεις τόν Θεό μέ ὅλη σου τήν καρδιά**. Ἐντολή πρώτη, λέει ὁ Χριστός: "Αγαπήσεις Κύριον τόν Θεό σου ἐξ' ὅλης τῆς ψυχῆς σου καί ἐξ' ὅλης τῆς καρδίας σου, ἐξ' ὅλης τῆς ἰσχύος σου καί ἐξ' ὅλης τῆς διανοίας σου".

Καί δεύτερη ἐντολή ὁμοία μέ τήν πρώτη, ἡ ὁποία βγαίνει μέσα ἀπό τήν πρώτη, εἶναι τό νά ἀγαπήσεις τόν πλησίον σου. Τά ἄλλα ὅλα εἶναι

ἀποτελέσματα. Ἄν ἀγαπᾷς τόν πλησίον σου, δέν τόν κλέβεις, δέν τοῦ λές ψέμμα-τα, δέν τόν ἀδικεῖς, δέν τοῦ πιάνεις τά πράγματά του, δέν ἐνοχλεῖς τήν σύζυγό του, δέν ἐνοχλεῖς τό σπίτι του, δέν τόν κατακρίνεις, ἔτσι, εἶναι ἀποτελέσματα τῆς πρώτης ἐντολῆς. Καί τό νά ἀγαπήσεις τόν πλησίον σου καί αὐτό εἶναι ἀποτέ-λεσμα τῆς ἐντολῆς τῆς πρώ-της. Ἐάν ἀγαπᾷς τόν Θεό δέν εἶναι δυνατόν νά μήν ἀγαπᾷς τόν πλησίον σου. Ὁ ἄνθρωπος πού ἀγαπᾷ τόν Θεό ὡς φυσικό ἀποτέ-λεσμα τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ ἔχει τήν ἀγάπη εἰς τόν ἀδελφό του.

Ἄρα, ἡ πρώτη καί μοναδική ἐντολή τοῦ Θεοῦ εἶναι νά ἀγαπήσουμε τόν ἴδιο τόν Θεό μέ ὅλη τήν καρδιά μας. Ἐπομένως, ὅ,τι κάμνομεν εἰς τήν ἐκκλησία ἔχει αὐτό τόν σκοπό. Γι' αὐτό πήγαμε στά προσκυνήματα, γι' αὐτό νηστεύουμε, γι' αὐτό προ-σευχόμαστε, γι' αὐτό ἐξο-μολογοῦμαστε, γι' αὐτό ἀνάβουμε κεριά, γι' αὐτό διαβάζουμε τούς βίους τῶν Ἁγίων, γι' αὐτό κάμνομεν τά πάντα. Γιὰ νά ἀγαπή-σουμε τόν Χριστό.

Τώρα, πού εἶναι τό λάθος. Τό λάθος εἶναι ὅτι δυστυχῶς λέμε ὅτι κάμνο-μεν ὅλα αὐτά τά πράγματα γιά νά γίνουμε καλοί ἄνθρωποι, καί καλύτεροι

ἄνθρωποι, καί ἐδῶ εἶναι ἡ μεγάλη ἀπάτη, εἶναι τό σκαλί πού σκοντά-φτουμε ὅλοι. Γιατί ἐάν ἡ ἐκκλησία ἔχει σκοπό νά μᾶς κάνει καλύτε-ρους ἄνθρώπους τότε δέν θά ὑπῆρχε λόγος νά ἔχουμε προσωπική σχέση μέ τόν Χριστό, οὔτε καί λόγος ὑπῆρχε νά ἐρθεῖ ὁ Χριστός στόν κόσμο. Γιὰ ποιό λόγο νομίζετε δέν μποροῦμε νά καταλάβουμε τούς ἁγίους; Ἡ νά πῶ ἀκόμα πιό ἀπλό πρᾶγμα, γιά ποιό λόγο δέν μπο-ροῦμε νά καταλάβουμε τούς ἄνθρώπους πού ἀγαποῦν τόν Θεό;

Λέμε, καλά εἶναι ἀνάγκη νά κάνεις αὐτό τό πρᾶγμα γιά νά σωθεῖς, γιά νά εἶσαι κοντά στόν Θεό; Εἶναι ἀνάγκη νά πᾶς νά βγεῖς (νά ἀνέβεις) στά βουνά; Νά πᾶς νά κάμεις ὅλα αὐτά τά πράγματα; Ἀσφαλῶς ὄχι. Δέν εἶναι ἀνάγκη. Ὅμως ἐάν καταλάβουμε ὅτι ἡ σχέση μας μέ τόν Θεό, δέν εἶναι σχέση ἀπλῶς γιά νά σωθοῦμε ὅπως λέμε, ἀλλά σχέση ἀγάπης, τότε μόνο μποροῦμε νά καταλάβουμε καί τούς ἁγίους γιά ποιό λόγο ἔκαναν ὅλα αὐτά τά πράγματα, τά ὁποῖα μέ τή λογική δέν ἐξημεύονται. Διότι ἡ ἀγάπη ὑπερβαίνει τήν λογική. Ἀκόμα καί ἡ κοσμική ἀγάπη, ἔτσι ὅπως ἕνας πού ἀγαπᾷ ἕνα ἄλλο

πρόσωπο, ένας πού θέλει νά παντρευτεί παραδείγματος χάριν καί αγαπά τήν σύζυγό του, αγαπά τήν κοπέλα πού θά πάρει ἡ ἡ κοπέλα τόν ἄνδρα, κάνουν πράγματα τά ὁποῖα δέν στέκουν μέσ τήν λογική. Ἐάν τῆς πεις, ἄς ποῦμε ἡ ἄν τοῦ πεις ποιά εἶναι ἡ πιό ὁμορφη κοπέλα τοῦ κόσμου, μπορεῖ νά σοῦ πει ὅτι εἶναι ἡ κοπέλα πού αγαπά. Βέβαια, τήν βλέπει μέ τά δικά του τά μάτια. Τά δικά μας μάτια λένε ἄλλα πράγματα ἡ ἄν τήν ρωτήσεις ἐκεῖνη, ποιός εἶναι ὁ πιό καλός ἄνδρας θά σοῦ περιγράψει τόν ἄνδρα πού αγαπά μέ τά καλύτερα λόγια. Δέν βλέπει ἐλαττώματα, δέν βλέπει μειονεκτήματα, δέν βλέπει τίποτα τό κακό, γιατί ἡ ἀγάπη ὑπερβαίνει αὐτά τά πράγματα. Ἡ ἀγάπη δέν μπταίνει μέσα στά καλοῦπια τῆς λογικῆς. Ἡ ἀγάπη εἶναι πάνω ἀπό τήν λογική. Ἔτσι εἶναι καί ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ὑπερβαίνει τήν λογική τῶν ἀνθρώπων. Γιά αὐτό τό λόγο δέν μποροῦμε νά κρίνουμε μέ λογικά κριτήρια τούς ἀνθρώπους πού αγαποῦν τόν Θεό. Γι' αὐτό τό λόγο οἱ ἅγιοι κινοῦνταν μέ μιὰ δική τους λογική. Εἶχαν μιὰ ἄλλη λογική, ὄχι τήν λογική τῶν ἀνθρώπων. Γιατί ἡ λογική ἡ δική τους ἦταν ἡ λογική τῆς ἀγάπης. Καί ἡ ἐκκλησία δέν μᾶς μαθαίνει νά γίνουμε καλοί ἄνθρωποι, ὄχι, αὐτό εἶναι φυσικό, πρέπει νά γίνουμε, ἄν δέν γίνουμε καλοί ἄνθρωποι τί κάμαμε; Αὐτά εἶναι τοῦ νηπιαγωγείου πράγματα. Ἡ ἐκκλησία μᾶς μαθαίνει νά αγαποῦμε τόν Χριστό, δηλαδή νά αγαποῦμε αὐτό τό Πρόσωπο τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Μέσα στήν ἐκκλησία ἀναπτύσσεται μιὰ σχέση. Προσωπική σχέση τοῦ ἀνθρώπου μέ τόν Χριστό, ὄχι μέ τή διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ, ὄχι μέ τό Εὐαγγέλιο. Τό Εὐαγγέλιο εἶναι κάτι πού μᾶς βοηθά νά φτάσουμε στήν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ. Ὄταν φτάσουμε στήν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ δέν χρειάζεται τό Εὐαγγέλιο. Τίποτα δέν χρειάζεται. Αὐτά σταματοῦν ὅλα. Μένει μόνο ἡ σχέση τοῦ ἀνθρώπου μέ τόν Θεό. Αὕτη εἶναι ἡ διαφορά τῆς ἐκκλησίας ἀπό τήν θρησκεία.

Ἡ θρησκεία σέ μαθαίνει νά κάνεις τά καθήκοντά σου, ὅπως ἦταν οἱ εἰδωλολάτρεις. Ἔνα παράδειγμα: ἐπήγαμε στά προσκυνήματα, ἐπρο-

σκυνήσαμε, ἐβάλαμε τά λεφτά μας στό κουτί, ἀφήσαμε τίς λαμπάδες μας, τά λάδια μας τίς παρακλήσεις μας, τά ὀνόματά μας, τά πρόσφορά μας, τά πάντα. Αὐτά εἶναι θρησκευτικά καθήκοντα. Ἀλλά ἡ καρδιά μας δέν ἄλλαξε καθόλου. Τέλειωσε ἡ ὥρα τοῦ καθήκοντος, εἴμαστε τό ἴδιο ὅπως προηγουμένως. Ἔτοιμοι νά ἐπιτεθοῦμε στόν ἄλλο, ἔτοιμοι νά διαμαρτυρηθοῦμε ἐναντίον τοῦ ἄλλου, ἔτοιμοι νά ῥαστε ξυρισμένοι πάλι, ὅπως προηγουμένως. Δέν ἀλλάζει ἡ καρδιά μας. Δέν ἀποκοῦμε τή σχέση μέ τόν Χριστό. Γιατί ἄπλως ἀρκοῦμαστε στά καθήκοντα, στά θρησκευτικά καθήκοντα.

Καί αὐτοί οἱ ἄνθρωποι νά ξέρετε, οἱ “θρησκοὶ ἄνθρωποι” εἶναι τό πιό ἐπικίνδυνο εἶδος μέσα στήν ἐκκλησία. Αὐτοί οἱ θρησκοὶ ἄνθρωποι εἶναι ἐπικίνδυνοι. Ὁ Θεός νά μᾶς φυλάει ἀπ' αὐτούς. Ἐλεγε ἕνας ἁγιορείτης ὅταν ἔκανα μιὰ φορὰ λειτουργία καί λέγαμε “Κύριε σῶσον τοὺς εὐσεβεῖς”, λέει ἀστεεινόμενος “Κύριε σῶσον ἡμᾶς ἀπό τοὺς εὐσεβεῖς”, δηλαδή ὁ Θεός νά σέ φυλάει ἀπό τοὺς θρησκούς ἀνθρώπους, διότι θρησκός ἄνθρωπος σημαίνει μιὰ προσωπικότης διεστραμμένη, ἡ ὁποία οὐδέποτε εἶχε προσωπική σχέση μέ τόν Θεό. Ἀπλῶς μόνον κάμνει τά καθήκοντά της ἀπέναντί Του, ἀλλά καμιὰ σοβαρή σχέση δέν εἶχε, γι' αὐτό καί ὁ Θεός δέν λέει σ' αὐτόν τόν ἄνθρωπο τίποτα. Καί σᾶς ὁμολογῶ καί ἐγώ ἀπό τήν πείρα μου ὅτι δέν εἶδα χειρότερους ἐχθρούς τῆς ἐκκλησίας ἀπό τοὺς θρησκούς ἀνθρώπους.

Ὄταν παιδιά θρησκῶν ἀνθρώπων πού, μέσα στήν ἐκκλησία ἡ καί παπάδων ἀκόμα καί θεολόγων καί ἀνθρώπων πού κάνουν τοὺς θρησκούς καί τοὺς πολλούς, ἐδοκίμασαν τά παιδιά τους νά γίνουν μοναχοὶ ἡ ἱερεῖς αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι ἔγιναν χειρότεροι καί ἀπό δαίμονες. Ἐξάνεστησαν ἐναντίον τῶν πάντων. Ἐγιναν οἱ χειρότεροι ἐχθροὶ τῶν ἀνθρώπων. Θυμᾶμαι γονεῖς πού ἔφεραν τά παιδιά τους εἰς τίς ὁμιλίες καί ὅταν τό παιδί τους κάποια στιγμή ἔκαμε ἕνα βῆμα παραπάνω, ἔγιναν οἱ χειρότεροι ἄνθρωποι πού ἔλεγαν τά χειρότερα λόγια. Καί ἐγώ τοὺς λέω: μά ἐσύ ἔφερες τό παιδί σου στήν ὁμιλία, δέν

τό ἔφερα ἐγώ. Καί μιά φορά εἶπα σέ ἕναν πατέρα ὅταν ἔβλεπα ὅτι ἡ κόρη του, τέλος πάντων, εἶχε ζῆλο στήν ἐκκλησία, τοῦ λέω: Κοίταξε μὴν τὴν ξαναφέρεις στήν ὁμιλία. Μὴν τὴν ξαναφέρεις νά τῆς μιλήσω διότι ἡ κόρη σου θά γίνει μοναχή καί αὐριο θά σοῦ φταίω ἐγώ. Ὅχι πάτερ μου, ἀλλοίμονο, ἐμεῖς σέ λατρεύουμε. Καί ἐγινε ἡ κόρη του μοναχή ἑπτὰ χρόνια καί δέν μοῦ μιλά ἀκόμα. Ἄνθρωποι πού δέν ἔχαναν ὁμιλία!. Ἦταν πάντοτε οἱ πρῶτοι. Ὅμιλίες, ἀγρυπνίες, βιβλία, τά πάντα. Καί ἔφεραν καί τά παιδιά τους καί ὅταν ἦρθε ἡ ὥρα πού τό παιδί τους μέσα στήν ἐλευθερία του, τέλος πάντων, ἀποφάσισε ἕναν δικό του δρόμο, τότε οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἔγιναν τελείως στό ἀντίθετο στρατόπεδο καί ἀπέδειξαν ὅτι γι' αὐτούς ὁ Χριστός δέν εἶχε μιλήσει ποτέ μέσ στήν δική τους τὴν καρδιά. Ἀπλῶς ἦταν θρησκοὶ ἄνθρωποι. Γι' αὐτό οἱ θρησκοὶ ἄνθρωποι εἶναι τό πιό δύσκολο εἶδος μέσα στήν ἐκκλησία. Γιατί ξέρετε κάτι; Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι καμιά φορά δέν θά θεραπευθοῦν. Γιατί νομίζουν ὅτι εἶναι κοντά στόν Θεό. Ἐνῶ οἱ ἁμαρτωλοὶ, οἱ χαμένοι ἄς ποῦμε, αὐτοὶ ξέρουν ὅτι εἶναι ἁμαρτωλοὶ. Γι' αὐτό ὁ Χριστός εἶπε ὅτι οἱ τελῶνες καί οἱ πόρνες θά πᾶνε στήν Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἐνῶ εἶπε στους Φαρισαίους: Ἔσεῖς, ἐσεῖς πού εἴσατε θρησκοὶ δέν θά πᾶτε ποτέ στή Βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Γιατί οὐδέποτε ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἄλλαξε τὴν καρδιά τους. Ἀπλῶς ἀρκοῦνταν στήν τήρηση τῶν θρησκευτικῶν τύπων.

Ἔτσι λοιπόν ἐμεῖς ἄς προσέξουμε τόν ἑαυτό μας νά καταλάβομε ὅτι ἡ ἐκκλησία εἶναι ἕνα νοσοκομεῖο πού μᾶς θεραπεύει, μᾶς κάνει ν' ἀγαποῦμε τόν Χριστό καί ἡ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ εἶναι μιά φλόγα πού ἀνάβει μέσα στήν καρδιά μας καί νά ἐξετάζομε τόν ἑαυτόν μας ἐάν βρισκόμαστε στήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ. Ἐάν βλέπομε μέσα μας ὅλες αὐτές τίς κακίες καί τίς ἀνιδιοτέλειες καί τίς πονηριές τότε πρέπει νά ἀνησυχοῦμε. Γιατί δέν εἶναι δυνατόν ὁ Χριστός νά εἶναι μέσα στήν καρδιά μας καί νά εἴμαστε γεμάτοι ξύδι.

Πῶς εἶναι δυνατόν νά προσεύχεσαι καί νά εἶσαι γεμάτος χολή ἐναντίον τοῦ ἄλλου ἀνθρώπου; Πῶς εἶναι δυνατόν νά διαβάξεις τό Εὐαγγέλιο καί νά μὴν δέχῃς τόν ἀδελφό σου; Πῶς εἶναι δυνατόν νά λές ἔχω τόσα χρόνια στήν Ἐκκλησία, ἔχω τόσα χρόνια πού εἶμαι μοναχός, κληρικός ἢ ὀτιδήποτε καί ὅμως τό ἄλφα τῆς πνευματικῆς ζωῆς πού ἔναι ἡ ἀγάπη, πού ἔναι τό νά ὑπομένεις τόν ἀδελφό σου, νά κάνεις λίγο ὑπομονή μέ τό νά μὴν τό δέχῃς σημαίνει τίποτα δέν ἔκαμες.

Τίποτα, ἀπολύτως τίποτα...

Ἐδῶ ὁ Χριστός ἔφθασε στό σημεῖο νά πεῖ γιά τίς παρθένες ἐκεῖνες ὅτι δέν εἶχε καμμία σχέση μαζί τους. Τούς πέταξε ἔξω ἀπό τόν νυμφῶνα παρ' ὅλα πού ἔχαν ὅλες τίς ἀρετές, γιατί δέν εἶχαν ἀγάπη. Διότι ἤθελε νά τοὺς πεῖ ὅτι μπορεῖ νά ἔχετε ἀρετές ἐξωτερικές, μπορεῖ νά μείνατε παρθένες, μπορεῖ νά κάματε χίλια πράγματα, ἀλλά δέν κατορθώσατε τὴν οὐσία αὐτοῦ πού εἶχε σημασία ἀπ' ὅλα. Ἐάν αὐτό δέν τό κατάφερες, τί τά θέλεις τά ἄλλα ὅλα; Τί τά θέλω ἐγώ τώρα ἂν τρώω λάδι σήμερα καί δέν τρώω λάδι. Μπορεῖ νά μὴν τρώω λάδι, ἄς ποῦμε καί νά

τρῶω τόν ἀδελφό μου ἀπό τό πρωϊ ὡς τή νύχτα. Ἔλεγαν εἰς τό Ἅγιον Ὅρος, λέει μή ρωτᾶς ἄν τρῶω ψάρι, τόν ψαρά νά μήν φάεις καί ψάρι φάε. Ἡ, τόν λαδά νά μήν φάεις καί φάε μιά σταλιά λάδι. Τό νά φάεις τόν ἄλλον ἀπό τήν γλῶσσα εἶναι πολύ χειρότερο ἀπό τό νά φᾶς μιά κουταλιά λάδι. Καί ὁμως, στέκομεν ἐκεῖ. Τρῶμε λάδι, δέν τρῶμε λάδι, δέν τρῶμε ψάρι. Βούτηξε τό κουτάλι στό ἄλλο φαῖ καί μπορεῖ νά τσακωθοῦμε ἐκεῖ, νά σκοτωθοῦμε μέ τόν ἄλλο ἄνθρωπο γιατί ἐβούτηξε τό κουτάλι προηγουμένως σέ ἕνα ἄλλο φαῖ. Καταλαβαίνετε πόσο γελοῖα εἶναι ἐτοῦτα τά πράγματα καί μᾶς κοροϊδεύουν καί οἱ δαίμονες, ἀλλά καί οἱ ἄνθρωποι πού εἶναι ἐκτός ἐκκλησίας. Καί ὅταν μπαίνουν κοντά μας, ἀντί νά βλέπουν τούς ἄνθρώπους τῆς ἐκκλησίας μεταμορφωμένους σέ Χριστό Ἰησοῦ, νά εἶναι γλυκεῖς ἄνθρωποι καί νά εἶναι ὠρμοὶ ἄνθρωποι, ἰσορροπημένοι, ὀλοκληρωμένοι ἄνθρωποι, ἄνθρωποι γεμάτοι ἁρμονίες, ἄς ποῦμε μέσα τους, μᾶς βλέπουν δυστυχῶς μέ ὅλα αὐτά τά πάθη μας καί ὄλες ἐκεῖνες τίς ξυνίλες μας καί λένε: Ἐ, νά γίνω ἔτσι; Καλύτερα νά μοῦ λείπει.

Ἐσύ πού πᾶς στήν ἐκκλησία, τί σέ ὠφέλησε ἡ Ἐκκλησία; Πῆγες στά προσκυνήματα, εἶδες τούς πατέρες, εἶδες τά Ἅγια λείψανα, εἶδες τό Ἅγιον Ὅρος, τήν Παναγία τῆς Τήνου ὅλα αὐτά πού πῆγαμε, ἤρθαμε. Ποιοῦ τό ὄφελος τελικά ἀπό ὅλα αὐτά τά πράγματα; Μεταμορφώθηκε ἡ καρδιά μας; Γίναμε πιο ταπεινοὶ ἄνθρωποι; Γίναμε πιο γλυκεῖς ἄνθρωποι; Γίναμε πιο πρᾶξεις ἄνθρωποι, εἰς τό σπίτι μας, εἰς τήν οἰκογένειά μας, στό μοναστήρι μας, ἐκεῖ πού ἐργαζόμαστε; Αὐτό ἔχει σημασία. Ἐάν δέν τά καταφέραμε αὐτά τά πράγματα, τουλάχιστον ἄς γίνουμε ταπεινοί. Μέσα ἀπό τήν μετάνοια. Ἄς γίνομαι ταπεινοί. Ἐάν οὔτε καί αὐτό τό καταφέραμε, τότε εἴμαστε ἄξιοι πολλῶν δακρῶν. Εἴμαστε γιά κλάματα. Διότι **δυστυχῶς ὁ χρόνος περνᾷ καί χάνεται καί ἐμεῖς μετροῦμε χρόνια...**

Ἐλεγε ὁ γέρον Παῖσιος ὅταν τόν ρωτοῦσαν: Γέροντα, πόσα χρόνια ἔχεις ἐσύ στό Ἅγιον Ὅρος; Λέει: Ἐγὼ ἤρθα τήν ἴδια χρονιά πού ἤρθε τό μουλάρι τοῦ γείτονα. Ὁ γείτονας του, ὁ γερο-Ζήτος εἶχε ἕνα μουλάρι καί ξέρετε, στό Ἅγιον Ὅρος, κάθε κελλί ἔχει καί ἕνα ζῶο, ἕνα μουλάρι πού κουβαλοῦν τά πράγματά τους. Ἐ, τό ζῶο αὐτό ζεῖ πολλά χρόνια, δέν ἀγοράζεις κάθε μέρα μουλάρια, εἶναι ἀκριβά. Λοιπόν, τήν χρονιά πού ἤρθα ἐγὼ λέει στό Ἅγιον Ὅρος ἀγόρασε καί ὁ γείτονας τό μουλάρι του. Ἐχομε τά ἴδια χρόνια στό Ἅγιον Ὅρος, ἀλλά τό καμμένο ἐκεῖνο ἔμεινε μουλάρι καί ἐγὼ τό ἴδιο ἔμεινα. Δέν ἄλλαξα. Λοιπόν, λέμε πολλές φορές, ἐγὼ ἔχω σαράντα χρόνια καί τό λέμε ἐμεῖς οἱ παπάδες καί οἱ καλόγεροι αὐτά τά πράγματα, ἔχω σαράντα χρόνια στό μοναστήρι. Μά τά χρόνια εἶναι εἰς βάρος σου. Ὁ Θεός θά σοῦ πεῖ: Σαράντα χρόνια καί ἀκόμα δέν κατάφερες νά γίνεις τίποτα; Ἐχεις σαράντα χρόνια, ἀκόμα θυμώνεις, ἀκόμα κατακρίνεις, ἀκόμα ἀντιλογεῖς, ἀκόμα ἀντίστα-

σαι, ακόμα δέν ύποτάσσεσαι; Έχεις σαράντα χρόνια καί δέν έμαθες τό άλφα, τό πρώτο πρῶγμα τῆς μοναχικῆς ζωῆς, τῆς χριστιανικῆς ζωῆς; Τί νά κάμω τά χρόνια σου; Τί νά σέ κάμω ἂν ἔχεις πενήντα χρόνια καί δέν μπορεῖς νά ἀπαντήσεις στό ἄλλο μέ ἕναν καλό λόγο. Τί νά κάμω ὅλα αὐτά τά πράγματα;

“Ὅλα αὐτά εἶναι εἰς βάρος μας. “Ὅλα αὐτά τά λέω πρώτα ἀπό ὅλα γιά τόν ἑαυτόν μου. Γιατί ἰσχύουν γιά τόν ἑαυτόν μου πρώτα καί ἐπειδή τά ξέρω ἀπό τόν ἑαυτόν μου γι’ αὐτό σᾶς τά λέω. Καί νομίζετε ὅτι τά λέω γιά τόν καθένα ἀπό ἐσᾶς. Λένε, γιά μένα τά εἶπες. Δέν εἶναι γιά ἴσena πού τά εἶπα. Γιά ἴμενα πού τά εἶπα. Για μένα πρώτα.

“Ὅλα αὐτά λοιπόν τά λέμε τουλάχιστον νά ταπεινωόμαστε. Για νά κλείνουμε τό στόμα μας. “Ὅταν κινουῦνται μέσα μας ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ ἐγωῖσμοί καί ὅλα ἐκεῖνα τά πράγματα, τά ὁποῖα δυστυχῶς μᾶς γελοιοποιοῦν καί μᾶς κάνουν νά φαινόμεστε ἀνόητοι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Καί ἐάν ταπεινωθοῦμε καί πάψουμε νά ἔχουμε ἰδέα περί τοῦ ἑαυτοῦ μας, τότε πράγματι μπορεῖ σιγά-σιγά ὁ ἄνθρωπος νά ἀρχίσει νά διορθώνει τόν ἑαυτόν του μέσα ἀπό τή μετάνοια, ἡ ὁποία γεννᾶται ὡς καρπός τῆς ταπεινώσεως. Αὐτός πού δέν δικαιολογεῖται, μετανοεῖ. Αὐτός πού δικαιολογεῖται, οὐδέποτε μετανοεῖ, οὐδέποτε δέν θά μάθει τί σημαίνει μετάνοια, αὐτός ὁ ἄνθρωπος πού πάντοτε, εἴτε ἐξωτερικά, εἴτε ἐσωτερικά, δικαιολογεῖ τόν ἑαυτόν του. Γι’ αὐτό λοιπόν νά ἐξετάζουμε τούς ἑαυτούς μας. “Δοκιμάζετε ἑαυτούς ἀδελφοί”, λέγει ὁ Ἀπόστολος. Νά ἐξετάζεις τόν ἑαυτόν σου ἐάν ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ εἶναι μέσα σου. Καί ὄχι τόσο ακόμα ἐάν αὐτό, ἀλλά τουλάχιστον ἐάν ζοῦμε μέσα στό χῶρο τῆς μετανοίας, ὥστε νά θεραπεύσει ὁ Θεός τήν ὑπαρξή μας. Αὐτή ἡ σχέση μας μέ τήν ἐκκλησία νά μᾶς θεραπεύσει. Νά γίνουμε ἄνθρωποι θεραπευμένοι ἀπό τά πάθη καί τήν ἁμαρτία.

Λένε πολλοί ἄνθρωποι καί πῶς φθάνουμε ἐκεῖ; Πῶς φθάνουμε ἐκεῖ; “Ὅταν ἀφήσουμε τόν ἑαυτόν μας εἰς τά χέρια τοῦ καλοῦ ἱατροῦ Θεοῦ. “Ὅταν ἀφήσουμε τόν ἑαυτόν μας μέ ἐμπιστοσύνη

στά χέρια τοῦ Θεοῦ, ὥστε μέσα ἀπό τίς περιστάσεις μας, μέσα ἀπό τίς δυσκολίες μας. Ξέρει ὁ Θεός γιά τόν καθένα τί χρειάζεται καί θά μᾶς ὀδηγήσει μέσα ἀπό ἐκεῖνους τούς δρόμους πού σιγά-σιγά, σιγά-σιγά μέσα ἀπό τό πέρασμα τῶν χρόνων ὁ ἄνθρωπος θά τελειωθεῖ, θά τελειοποιηθεῖ. Φθάνει ἐμεῖς νά δώσουμε τόν ἑαυτόν μας μέ ἐμπιστοσύνη εἰς τόν Θεό, ὅπως δίνουμε τόν ἑαυτόν μας μέ ἐμπιστοσύνη εἰς τόν γιατρό ἢ μέσ’ τό πλοῖο στόν καπετάνιο. Έχομε ἐμπιστοσύνη. Μᾶς πηγαίνει καί ἐμεῖς δέν ἀνησυχοῦμε γιά τό πού πηγαίνουμε καί πότε θά φθάσουμε, γιατί ξέρουμε ὅτι αὐτός πού ὀδηγεῖ τό καράβι ἔχει τόν νοῦ του, εἶναι ἄγρυπνος, ξέρει τόν δρόμο καί προσέχει.

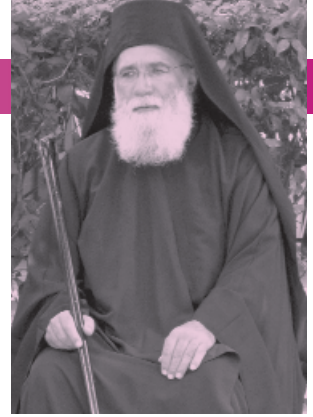
Τελικά ἡ λύση καί ἡ ἀπάντηση σέ ὅλα τά προβλήματα εἶναι, ὁ ἄνθρωπος νά στραφεῖ ν’ ἀγαπήσει τόν Θεό καί ὅταν ἀγαπήσει ὁ ἄνθρωπος τόν Θεό καί νεκρός νά εἶναι ὁ ἄνθρωπος καί γιά ἀποσύνθεση νά εἶναι, ὁ Θεός θά τόν ἀναστήσει, φθάνει ὁ ἄνθρωπος νά πετάξει ἀπό μέσα του ὅλα τά ἄχρηστα καί νά βάλει μέσ’ τήν καρδιά του τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καί γύρω ἀπό τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καί πάνω στήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ νά χτίσει τή ζωή του, νά χτίσει τόν γάμο του, νά χτίσει τήν οἰκογένειά του, νά χτίσει τόν δρόμο του, νά χτίσει τίς σπουδές του, τήν πορεία του. Ἐάν τό κάνει αὐτό ὁ ἄνθρωπος πραγματικά τότε θά χαίρεται τή ζωή του καί ἡ ζωή του θά γίνει παράδεισος, γιατί ὁ παράδεισος δέν εἶναι τίποτα ἄλλο παρά ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καί ἡ κόλασις δέν εἶναι τίποτα ἄλλο παρά ἡ ἀπουσία τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ.

Ἔτσι λοιπόν αὐτή ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ νά μᾶς συνοδεύει καί νά μή ξεχνᾶμε ὅτι ὅλα ὅσα κάμνομεν τά κάμνομεν γι’ αὐτό καί μόνο τό λόγο καί νά μή γίνουμε ἀπλῶς θρησκοί ἄνθρωποι, ἀλλά νά γίνουμε ἄνθρωποι πού ἀγαποῦμε τόν Θεό καί νά μεταβληθεῖ ἡ ζωή μας σωστά καί νά μεταμορφωθοῦμε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν.

ἀπομαγνητοφωνημένη ὁμιλία Μητροπ. Λεμεσοῦ κ. Ἀθανασίου, ἀπό τήν ἱστοσελίδα www.alopsis.gr

ΠΩΣ ΚΑΙ ΓΙΑΤΙ ΜΕ ΤΗ ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΣΩΖΕΤΑΙ Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Μά τί συμβαίνει ἀδελφια μου, σήμερα εἰς τὴν Βηθλεέμ; Ἀκούω ποιμένες μαζί μέ Ἀγγέλους καί Ἀρχαγγέλους νά συμπάλλουν οὐράνιους ὕμνους! Ἀκούω Χερουβίμ καί Σεραφίμ νά δοξολογοῦν τόν ἐν Ὑψίστοις Θεό! Μάγοι ἐξ Ἀνατολῶν νά καταφθάνουν, γιά νά προσκυνήσουν Βασιλέα γεννηθέντα ἐν Βηθλεέμ τῆς Ἰουδαίας, ὡς οἱ ἴδιοι ὁμολογοῦν!

Ἀλλά δέν ἀκούω μόνον, βλέπω καί Ἀγγέλους νά χοροεῦν καί νά ἀγάλλονται ἐν Οὐρανοῖς! Ὅλη δέ ἡ κτίσις νά σκιρτᾷ ἀπό χαρά. Κι ἐγώ ὁ ἁμαρτωλός καί ταπεινός ἀναρωτῶμαι! Μά τί συμβαίνει σήμερα καί ἡ φύσις πᾶσα χαίρει; Τότε ἀκούω φωνή γνωστή πού εἶναι τοῦ Ἡσαΐα, τοῦ μεγάλου Προφήτη, λέγουσα: “Ἴδού ἡ Παρθένος ἐν γαστρὶ ἔξει, καί τέξεται Υἱόν, καί καλέσουσι τό ὄνομα Αὐτοῦ Ἐμμανουήλ” (Ἡσαΐας κεφ. 7, 10-16), ὡς καί τό ὅτι “Παιδίον

ἐγεννήθη ἡμῖν, υἱός καί ἐδόθη ἡμῖν, οὗ ἡ ἀρχὴ ἐγεννήθη ἐπὶ τοῦ ὄμου αὐτοῦ καί καλεῖται τό ὄνομα αὐτοῦ Μεγάλης Βουλῆς Ἄγγελος, θαυμαστός σύμβουλος, Θεός ἰσχυρός, ἐξουσιαστής, ἄρχων εἰρήνης, πατήρ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος” Ἡσαΐας κεφ. 9 στ. 6-7). Τότε, τρέχω στίς Γραφές καί βλέπω ὅτι σήμεραν ἐκπληρώνεται ἐν Βηθλεέμ ὁ λόγος τοῦ Προφήτη καί τελεῖται μέγα καί παράδοξον θαῦμα! Παρθένος τίκεται καί ἡ μήτρα της δέν φθείρεται. Ὁ Λόγος λαμβάνει σάρκα καί ὄστᾱ καί ὁμως ἐκ τοῦ Πατρὸς δέν χωρίζεται.

Σήμεραν βλέπω τὴν Παρθένον, νά τίκει τόν Πουτήν τοῦ παντός καί παρ’ ὅτι βλέπω Παιδίον νέον, ἀναγνωρίζω εἰς τό Πρόσωπό Του τόν πρό αἰῶνων Θεόν, καί αὐτό τό ὅποιο ἦταν διέμεινε, Θεός ὑπάρχων ἀληθινός καί αὐτό τό ὅποιον δέν ἦταν ἐγινε, προσλαμβάνοντας ἀνθρώπινη σάρκα καί γενόμενος ἀπό φιλανθρωπῖαν ἄνθρωπος. Ἔτσι ὁ Ἀχώρητος παντί, ἐχώρησε ἐν τῷ Σπηλαίῳ τῆς Βηθλεέμ! Ὁ ἐν κόλποις τοῦ Πατρὸς, εὐρέθη τώρα ἐν ἀγκάλαις τῆς Μητρός!

Μυστήριον ξένον βλέπω καί παράδοξον! Ἐνα σπήλαιον νά γίνεται ξαφνικά οὐρανός καί ὁ Θεός ἀντί νά κάθεται ἐπὶ θρόνου Χερουβικου, νά ἐπιλέγει ὡς θρόνον Του τὴν μήτραν τῆς Παρθένου Μαριάμ, κάνοντας καί τὴν ἴδια νά ἐκθαμβεῖται καί νά λέγει ὅτι “ἄνδρα δέν ἐγνώρισα καί πῶς εἶναι δυνατόν τώρα νά γεννήσω υἱόν; Χωρὶς σπέρμα ποιός εἶδε ποτέ γυναῖκα νά γεννᾷ; Κι ὁμως. Ἐγέννησα ἐν χρόνῳ τόν Ἄχρονον Υἱόν, μὴ διδαχθεῖσα τοῦ τικτομένου τὴν σύλληψιν. Ἐνα ἔχω νά σᾶς πῶ, αὐτό πού εἶναι

καί γεγραμμένο, ὅτι ὅπου Θεός βούλεται, νικάται φύσεως τάξις”.

Κι ἔμεῖς ἀδελφια μου, μέ τά ἀνάξια χεῖλη μας μιμούμενοι τοὺς Ἀγγέλους ἄς αἰνέσουμε σήμερα τόν ἐν ὑψίστοις Θεόν, διότι ἐπὶ τέλους ἦλθε ἡ προσδοκία τῶν ἐθνῶν, ἦλθε καί ἔσωσε ὅλους ἡμᾶς ἐκ τῆς δουλείας τοῦ ἐχθροῦ.

Ἄς μεγαλύνει λοιπόν ἡ ψυχὴ μας Τόν ἐκ τῆς Παρθένου, Θεόν σαρκί τεχθέντα.

Ἄς μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μας Τόν ἐν τῷ σπηλαίῳ, τεχθέντα Βασιλέα.

Ἄς μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μας Τόν ὑπὸ τῶν μάγων, Θεόν προσκυνθέντα.

Ἄς μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μας τὴν ἀγνὴν Παρθένου, τὴν γεννησαμένην Χριστόν τόν Βασιλέα.

Καθότι σήμερα ὁ Δεσπότης γεννιέται ὡς Βρέφος, ἀπὸ Μητέρα Παρθένου. Σήμερα οἱ Ποιμένες, βλέπουν τόν Σωτήρα τῶν ἀνθρώπων σπαργάνους εἰλημένον καί κείμενον ἐν φάτνῃ. Σήμερα πᾶσα κτίσις ἀγάλλεται καί χαίρει, ὅτι Χριστός ἐτέχθη ἐκ τῆς Παρθένου Κόρης. Σήμερα ἐπεσκέπαστο ὅλους ἡμᾶς ἐξ ὑψους ὁ Σωτήρας μας, ἡ Ἀνατολὴ τῶν ἀνατολῶν καί ὅσοι εὐρισκόμασταν εἰς τό σκοτός καί εἰς τὴν σκιά εὐρήκαμεν τὴν ἀλήθειαν. Διὰ τοῦτο, ἄς ψάλλει τῷ Κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ καί ἐν εὐφροσύνῃ ἄς ἀνυμνήσουν οἱ λαοὶ ὠδὴν ἐπάξιον λέγοντες, δόξα ἐν ὑψίστοις τῷ σήμερον ἐν Σηλαίῳ τεχθέντι ἐκ τῆς Παρθένου καί Θεοτόκου, ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας.

Ἄς ἀκολουθήσωμεν λοιπόν ἀδελφια μου κι ἔμεῖς, ἄν ἐπιθυμοῦμε καί θέλουμε τὴν σωτηρία μας, ὅπου μᾶς ὀδηγεῖ ὁ Ἀστὴρας μετὰ τῶν Μάγων τῆς ἀνατολῆς, ἐκεῖ πού ἐγεννήθη ὁ Χριστός, ἐκεῖ πού ἄγγελοι ἀκαταπαύστως Αὐτόν

ὑμνοῦσι καί οἱ Ποιμένες ἀγραυλοῦσιν ψάλλοντες καί αὐτοὶ μέ τοὺς ἀγγέλους τὸ “Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καί ἐπὶ γῆς εἰρήνη”.

Ἄς ἀκολουθήσουμε λοιπόν τόν Υἱόν τοῦ Θεοῦ πού γίνεται σήμερα Υἱός τῆς Παρθένου, τόν ἀπάτωρα ἐκ Μητρὸς καί ἀμήτωρα ἐκ Πατρὸς, διότι ὁ ἀκολουθῶν Αὐτόν δέν θά περπατήσει ξανά εἰς τό σκοτάδι, ἀλλά θά βρεῖ τό φῶς τῆς ζωῆς. Καθ’ ὅτι μέ τὴν Γέννησή Του ἡ πόρτα τοῦ Παραδείσου ἀνοιχθήκε, ἡ κατάρα ἔξαφρανίσθηκε, ἡ ἁμαρτία διώχθηκε, ἡ πλάνη ἀπομακρύνθηκε, ἡ ἀλήθεια ἀποκαλύφθηκε, ἡ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν μεταφτεύθηκε εἰς τὴν γῆ καί ἔνωσε τὴν γῆ μέ τόν Οὐρανό, οἱ ἄγγελοι συνομιλοῦν ξανά μέ τοὺς ἀνθρώπους, ὅλα ἔγιναν καί

πάλι ἕνα, ὅπως ἦταν καί τότε μέσα εἰς τόν Παράδεισο, ὅπου ὁ Θεός συνομιλοῦσε μέ τοὺς ἀνθρώπους· τόν Ἀδάμ καί τὴν Εὐά. Ἔτσι καί σήμερα, ὁ Θεός γίνεται ἄνθρωπος καί συνομιλεῖ καί πάλι μέ τὸ πλάσμα Του, μέ ἐσένα καί μέ ἔμένα. Ξαναζοῦμε τὴν παραδεισένια ζωή...

ΟΛΑ ΕΓΙΝΑΝ ΚΑΙ ΠΑΛΙ ΕΝΑ, ὅπως ἦταν καί τότε μέσα εἰς τόν Παράδεισο, ὅπου ὁ Θεός συνομιλοῦσε μέ τοὺς ἀνθρώπους, τόν Ἀδάμ καί τὴν Εὐά. Ἔτσι καί σήμερα, ὁ Θεός γίνεται ἄνθρωπος καί συνομιλεῖ καί πάλι μέ τὸ πλάσμα Του, μέ ἐσένα καί μέ ἔμένα. Ξαναζοῦμε τὴν παραδεισένια ζωή...

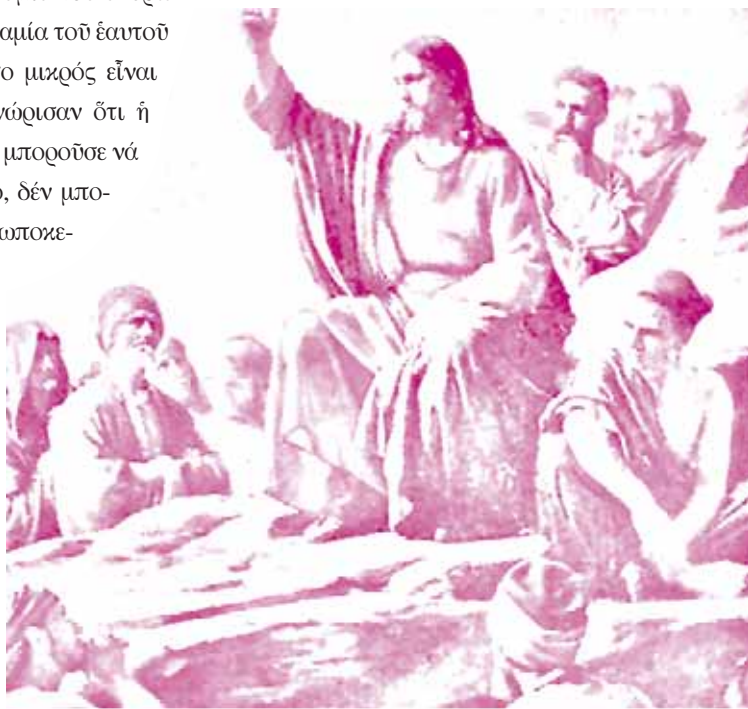
καί συνομιλεῖ καί πάλι μέ τὸ πλάσμα Του, μέ ἐσένα καί μέ ἔμένα. Ξαναζοῦμε τὴν παραδεισένια ζωή. Γιατί; Γιατί κατέβηκε ὁ Θεός στὴ γῆ καί ἀφοῦ ἔνωσε τόν ἄνθρωπο εἰς τόν Μυστικὸ Δεῖπνο μαζί Του, τόν ἀνεβάζει τώρα ὡς θεόν εἰς τοὺς οὐρανοὺς. Τόν κάνει ξανά μέτοχο τῆς Βασιλείας Του, μέτοχο τῆς ζωῆς καί καταργεῖ τόν θάνατο. Κατέβηκε ὁ Θεός πάνω στὴ γῆ διὰ νὰ σώσει τόν ἄνθρωπο, χωρὶς ὅμως νὰ λείπει οὔτε στιγμή ἀπὸ τόν Οὐρανό, ἔγινε ἄνθρωπος καί παρέμεινε Θεός· εἶναι Θεός καί ἔγινε ἄνθρωπος.

Τρέχουν τώρα κοντά Του διὰ νὰ σωθοῦν οἱ Ποιμένες, τρέχουν κοντά Του καί οἱ Μάγοι τῆς ἀνατολῆς, τρέχουν κοντά Του οἱ δώδεκα καί οἱ ἑβδομήκοντα Ἀπόστολοι, τρέχουν κοντά Του πλῆθος παρθένων, τρέχουν κοντά Του τά ἔθνη,

τρέχουν κοντά Του λαοί, ἀναζητώντας τήν βοήθειά Του, τήν στήριξή Του, τήν ἀπελευθέρωσή τους, τήν σωτηρία τους ἀπό τήν πλάνη ὄλων ἐκείνων πού τούς ἔταξαν λύση εἰς τά προβλήματα τους καί οὐδέποτε τούς τήν πρόσφεραν. Τρέχουν κοντά Του οἱ ἀδικημένοι, οἱ φτωχοί καί οἱ πεινασμένοι, οἱ ἁμαρτωλοί καί οἱ ταλαιπωρημένοι, οἱ ὅποιοι πίστεψαν εἰς ὅσους τούς ἔταξαν ὅτι ἔχουν τή δύναμη νά τούς προσφέρουν τό δίκαιο, νά τούς χορτάσουν ψωμί καί νά ξαλαφρώσουν τήν ψυχή τους ἀπό τίς ταλαιπωρίες τῆς ζωῆς, ἀλλά τούς ἀπάτησαν. Τρέχουν κοντά Του καί οἱ φιλόσοφοι, οἱ πλούσιοι καί οἱ βασιλιάδες τῆς γῆς πού καί οἱ ἴδιοι τελικά παγιδεύθηκαν εἰς τήν φιλοσοφία τους, εἰς τόν πλοῦτον τους καί εἰς τήν ἐξουσίαν τους, πιστεύοντας ὅτι θά βροῦν μόνοι τους διέξοδο εἰς τά ἀδιέξοδα τῆς ζωῆς. Τρέχουν τώρα ὅλοι κοντά Του, ἀναζητώντας τή σωτηρία τους, διότι ἀντελήφθησαν ὅτι ἀπό μόνοι τους τελικά δέν μποροῦσαν νά σωθοῦν.

Ἀναγνώρισαν τήν ἀδυναμία τοῦ ἀνθρώπου, ἀναγνώρισαν τήν ἀδυναμία τοῦ ἑαυτοῦ τους, ἀναγνώρισαν τό πόσο μικρός εἶναι τελικά ὁ ἄνθρωπος. Ἀναγνώρισαν ὅτι ἡ λύση τῆς σωτηρίας τους δέν μποροῦσε νά προέλθει ἀπό τόν ἄνθρωπο, δέν μπορεῖ νά εἶναι τελικά ἀνθρωποκεντρική, ἡ λύση προήλθε μόνον ἀπό τόν Χριστό, γι' αὐτό καί εἶναι Χριστοκεντρική. Τήν λύση λοιπόν, τούς τήν ἔδωσε ὁ Οὐρανός. Τήν λύση, τούς τήν ἔδωσε ὁ ἴδιος ὁ Θεός πού ἔγινε σήμερα Ἄνθρωπος καί παρέμεινε Θεός. Τό ὄνομά Του; Γεσουά - Ἰησοῦς, πού

σημαίνει ὅτι **ὁ Θεός σώζει**. Ὁ Ἰησοῦς λοιπόν ὡς Θεός ἔδωσε τή λύση. Διότι ὁ ἴδιος εἶπε ὅτι εἶναι: τό Φῶς, ἡ Ζωή, ὁ Ἄρτος, ἡ Ὁδός, ἡ Ἀλήθεια, ἡ Αἰώνιος Ζωή, ἡ Δικαιοσύνη, ἡ Θύρα, ἡ Ἐλευθερία, ἡ Σοφία, ὁ Ἰατρός, ὁ Βασιλεὺς τῶν Βασιλείων, ἡ Εἰρήνη, ἡ Ἀγάπη, ἡ Ἀρχή καί τό Τέλος, τό Α καί τό Ω, ἡ Σωτηρία τῶν ἀνθρώπων, ὁ Ἦν, ὁ Ὦν καί ὁ Ἐρχόμενος. Δι' αὐτό καί ὅλοι οἱ λαοί Σωτήρα Τόν ἀπεκάλεσαν, διότι Αὐτός σήκωσε τό βάρος τῶν ἁμαρτημάτων καί τόν πόνο ὀλοκλήρου τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. **Δι' αὐτό καί ἡμεῖς σήμερον σᾶς καλοῦμε μαζί μας νά ψάλλετε τό “Χριστός Γεννᾶται δοξάσατε” Χριστός ἐξ οὐρανῶν ἀπαντήσατε. Χριστός ἐπί γῆς, ὑψόθητε, Ἄσατε τῷ Κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ καί ἐν εὐφροσύνῃ, ἀνυμνήσατε λαοί ὅτι δεδόξασται”.**

Ὁ Ἅγιος ΧΡΗΣΤΟΦΟΡΟΣ

Ὁ Παπουλάκος

Ὁταν τόν εἶδαν ἀπὸ μακριά, σκυφτό, μικρόσωμο, κυρτωμένο, μέ τό χοντρό του ράσο, τό σκοῦφο του τόν καλογερίστικο, τό ταγιάρι του καί τό ραβδί του, ἄρχισαν νά τόν φωνάζουν, νά τοῦ κάνουν νοήματα καί νά τρέχουν. Οὔτε γέροντας δέν ἔμεινε πού νά μὴν τρέξει”...

Κάτω ἔτσι θά μπορούσαμε νά φανταστοῦμε τόν Παπουλάκο πού ἡ μνήμη του ἀκόμη παραμένει ἀνεξίτηλη σ’ ὅλο τό Μωριά καί σ’ ὅλη τήν Ἑλλάδα, χρόνια μετά τό πέρασμά του. Δηγήσεις, ἱστορίες καί θαύματα ἀφήνουν, ἀκόμα καί σήμερα, τόν ἀπόηχό τους γιά τόν ἄσημο ὡς τότε μοναχό πού στό πέρασμά του ταράχτηκε, ἀναστατώθηκε, ἀλλά καί ἀγιάστηκε ὅλος ὁ Μωριάς.

Τή μνήμη, λοιπόν, τοῦ σεβαστοῦ αὐτοῦ μοναχοῦ θά προσπαθήσουμε νά ξαναζωντανέψουμε, μέσα σ’ αὐτό τό κείμενο, σάν ἀναψηλάφιση τῆς ἱστορικῆς μνήμης τοῦ τόπου, στά μέσα τοῦ περασμένου αἵωνα, πού σφραγίστηκε μέ τήν ἅγια μορφή τοῦ Παπουλάκου καί τίς διδαχές του.

Καταγωγή.

Κατά κόσμον γνωστός μέ τό ὄνομα Χριστόφορος Παναγιωτόπουλος, γεννήθηκε τό 1780 στό μικρό χωριό Ἄρμπουνα τῆς ἐπαρχίας Καλαβρυτῶν. Μαζί μέ τά τρία ἀδέρφια του ἐμπορεύονταν καί σφάζανε ζῶα στά χωριά τῆς περιοχῆς του. Δέν τοῦ πολυάρεσε τό ἐπάγγελμά του, ἀντίθετα τοῦ ἄρεσε ἡ ψαλτική καί ἦταν πόθος του νά γίνει ἀναγνώστης. Ἡ μόρφωσή του ἦταν ἀσήμαντη καί μᾶλλον θά ἦταν μαθητής κάποιου “κρυφοῦ σχολειοῦ” ἢ αὐτοδίδακτος ἀπὸ τά βιβλία τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ ἄσημος, ὁμως αὐτός, χωρικός ἔμελε, μέ τήν ἀγιότητά του, νά

κερδίσει τήν ἀφοσίωση τῶν ἀνθρώπων καί “δέν ἔμεινε ἄνθρωπος πού νά μὴν τόν λογάριζε ἅγιο γιά νά ἀγιάσει μέ τό διάβα του στό Μωριά”.

Τό ξεκίνημα.

Στά 60 χρόνια ὁ Παπουλάκος μοιράζει τήν περιουσία του σ’ ἀδέλφια του καί γίνεται μοναχός. “Πῆρε τήν ἀνηφοριά τῆς πίστες ξαλαφρωμένος ἀπό κάθε πλοῦτο, μέ μόνο ἀγαθό ἕνα κομμάτι ψωμί πού εἶχε στό ταγάρι του...Τά ἀγαθά πού σήκωνε μαζί του ἦταν ἕνα εἰκόνησμα τῆς κοίμησις τῆς Θεοτόκου, τά βιβλία του καί τό ραβδί του”. Μέ αὐτά τά φτωγικά κοσμικά ἐφόδια, μέ συνοδοιπόρο τήν ἀστείρευτη πίστη του καί ἀσπίδα τήν ἀσκητική του ζωή ἄρχισε τό ἱεροποστολικό του ἔργο, ἀφοῦ πρῶτα ἀσκήτησε σ’ ἕνα ἀσκηταριό πού ἔγτισε κοντά στό χωριό του ἐφαρμόζοντας τήν πατερική ἀσκητική ζωή.

Περιοδεῖς.

Ὅπλισμένος μέ τήν ἀστείρευτη πίστη του καί τό ἀκονισμένο μέσα στό ἀσκηταριό του πνεῦμα, ἀλλά καί μέ τίς ὁδηγίες φωτισμένων μορφῶν τῆς Φιλοσοφίας τῆς Ἑταιρίας, ξεκίνησε ὁ Παπουλάκος σέ δύο περιοδεῖς στό χωριό καί τίς πολιτείες τοῦ Μωριά. Γράμματα πολλά δέν ξέροι, ἀλλά τό φωτισμένο του μυαλό καταλαβαίνει τόν ἀνθρώπινο πόνο, ἀγγίζει τίς λησμονημένες χορδές τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς καί γιαιτρεῖ τίς σωματικές καί ψυχικές πληγές.

Ἀπό τά χωριά τῶν Καλαβρυτῶν ἡ φήμη του φτάνει παντοῦ. Ἔρχεται στό Τρόπαια, στό Λαγκαδία, τήν Ἀλωνίσταινα, τά χωριά τῆς Κυνουρίας, τήν Τσακωνιά, τίς Σπέτσες, τό Κρανίδι, τή Λακωνία καί τή Μεσσηνία. Δέ μένει χωριό πού νά μὴν περιμένει τόν Παπουλάκο γιά νά ἀγισθεῖ ἀπό τά φωτισμένα του λόγια: “στό στήθια τῶν ἀνθρώπων πλημμυρίζει χαρά. Τούς εἶχαν ἀποκαρδιώσει τόσο καί τόσο τραμπουκισμοί τῆς ἐξουσίας, τόση καταφρόνια πού τούς δείχνανε οἱ δεσποτάδες, ὁ ξεπεσμός τοῦ παπᾶ, ἡ παντοδυναμία τοῦ τοκογλύφου, ὁ φόβος τοῦ ληστῆ καί τό πλιάτσικο τοῦ ἀποσπατάροχη ὥστε τό φανέρωμα τοῦ Παπουλάκου τό λογάριζαν εὐλογία τοῦ Θεοῦ”.

Παρά τούς ἐλέγχους του, οἱ ἄνθρωποι τόν ἐπιτιμοῦν καί τόν σέβονται. Οἱ ζωοκλοπές, οἱ

μαγεῖες, ἡ πολυτέλεια μαστίζονται ἀλύπτητα ἀπό τά φωτισμένα του λόγια.

Ἀνάλογα μέ τά ιδιαίτερα προβλήματα πού ἀντιμετωπίζει σέ κάθε χωριό προσαρμόζει ἀνάλογα καί τή διδασχὴ του, ἀντλώντας παραδείγματα ἀπό τή γεωργοποικιμενική ζωή γιά νά πλησιάσει περισσότερο τό ἀπλοϊκό του ἀκροατήριο.

Θέλοντας νά ἐπουλώσει τά τραύματα τῆς παραστρατημένης ἠθικῆς στήν Ἀλωνίσταινα θά πει στή διδασχὴ του: “ Μιά φορὰ ἕνας νοικοκύρης εἶχε ἕνα χωράφι μέ γῆ ἀγαθή καί καρπερή. Ἄντις νά τό φράξει, νά τό μαντρώσει, νά τό βοτανίσει, νά τό ὀργώσει, νά τό σπείρει καί νά νοιαστεῖ γιά τή σπορά του, τ’ ἀπαράτησε νά τό πατάει ὁ καθέννας”.

Ξερίζωμα τῆς κοινωνικῆς ἀδικίας.

Ἐνῶ ὁ ἴδιος δέν εἶχε νά δώσει τίποτα, ἀφοῦ εἶχε ξαλαφρώσει ἀπό τό βάρος τοῦ ὑλικοῦ πλοῦτου, βοηθαίει ὅσο μπορεῖ, ζητώντας ἀπό τοὺς πύο εὐπορους, γιά τίς χῆρες καί τά ὀρφανά παιδιά, ἐνῶ παράλληλα διδάσκει τοὺς ἀνθρώπους νά ἀντιμετωπίζουν τή φτώχεια μέ αἴσθημα ὀξιοπρέπειας: “Χαρεῖτε τή φτώχεια σας καί μὴν βαρυνγομάτε, γιατί βλάστημο στόμα ἔχονε μόνο ὄσοι χάσανε ἀπό τά μάτια τους τήν εἰκόνα τοῦ οὐρανοῦ...τό χρυσάφι εἶναι ἡ ἀρματωσιά τοῦ σατανᾶ”.

Ἡ θέση τῆς γυναίκας.

Ἄν τά σύγχρονα φεμινιστικά κινήματα μποροῦσαν νά νιώσουν τό βάθος τῆς ἀγάπης τοῦ Παπουλάκου γιά τή γυναῖκα θά ἀχραιοῦσαν μπροστά στήν ἄβυσσο πού χωρίζει τίς δύο αὐτές τοποθετήσεις πάνω στό προβλήματα τῆς γυναίκας. Τό μήνυμά του εἶναι ὁ ἀγασμένος καί φωτισμένος λόγος γιά κάθαρση καί μετάνοια.

Τό πρόβλημα δέν εἶναι νά προβάλλεις σάν ὑψιστο δικαίωμα τήν ἐκτροπή ἢ τό διαζῦγιο, ἀλλά τί μπορεῖς νά κάνεις γιά νά σωθεῖ τό συγκεκριμένο πάσχον ἄτομο (ἄντρας ἢ γυναῖκα) πού ἀκόμα καί στήν πτώση του νά πιστέψει στήν λυτρωτική ἀνάστασή του.

Ὁ λόγος τοῦ Παπουλάκου δέν ἀρκεῖται στό ἐξωτερικά στολίδια, ἀλλά βασισμένος στήν Εὐαγγελική ἀρχή, προσπαθεῖ νά μεταμορφώσει τόν ἐσωτερικό κόσμο τῶν ἀνθρώπων μέ τήν θεραπεία τῶν τραυματισμένων ψυχῶν.

Τό στίγμα τῆς πορνείας εἶναι ἐξίσου ἐπιλήψι-

μο για τή γυναίκα και τόν άντρα: “Γιατί λοιπόν είναι δίκιο να πομπέψουμε τήν αδύναμη γυναίκα, χωρίς να πομπέψουμε μαζί της και τ’ άσπλαχνα αδέλφια της και τούς πόρνονους αγαπητικούς της...δέν είναι δικαιοσύνη για ένα κριμα που κάνανε και οι δύο μαζί, ό ένας να τό πληρώνει κι ό άλλος να παρασταίνει τό μπόγια...”.

Η γυναίκα, που τόσο πολύ αισθάνθηκε τόν παρηγόρο λόγο του Παπουλάκου, γρήγορα μαγνητίσθηκε από τίσ διδαχές του και δέχθηκε τό μήνυμά του. Δέν είναι τυχαίο ότι όταν άπειλήθηκε να συλληφθεί ό Παπουλάκος, οι γυναίκες τόν προστατέψαν, λυντσάροντας μάλιστα τούς χωροφύλακες. Αυτό έγινε γιατί ό Άγιος είχε δώσει νόημα στή ζωή τους και ή λύπη τους είχε γίνει χαρά.

Ό Παπουλάκος και ή Παιδεία.

Ό Β. Λαούδας, στό δοκίμιό του “Θέματα Παιδείας”, σημειώνει ότι ή δραματική περιπέτεια του Παπουλάκου δέν προήλθε μόνο από τυχόν σφάλματα του ίδιου και από προσωπικές αδυναμίες των αντιπάλων του, αλλά από τή μοιραία

άντιθεση ανάμεσα στή φλογερή λαϊκή θρησκευτικότητα του ελληνικού λαού και τήν επιστημονίζουσα τυπολογία της Ίεραρχίας και των λογίων”.

Τά δύο αντιμαχόμενα ρεύματα ήταν ή παραδοσιακή παιδεία που ήταν άρρηκτα δεμένη με τήν ορθόδοξη γραμματεία και ή δυτικοφευμένη παιδεία, που, παρά τά όποια καλά της, ήταν ξένη προς τίσ παραδόσεις του λαού.

Τό μέχρι τότε πρότυπο του δασκάλου ήταν ή μορφή εκείνη που με λίγες γνώσεις κατάφερε να μεταλαμπαδεύσει τήν αγάπη και τό πάθος για τό έθνος (ίσως ό τύπος του δασκάλου του κρυφού σχολειού) που, άσχετα με τό μορφωτικό του επίπεδο, είχε γίνει αποδεκτός στή συνείδηση του έθνους.

Μέ τό δάσκαλο Παναγάκη (στά Λαγκαδία) άρχίζει να προβάλλεται ένας ύπερφιάλος τύπος δασκάλου, που, ξιπασμένος από τήν ήμιάθειά του και τή δουλική του ύπακοή στους ισχυρούς της ημέρας, φαίνεται σαν ένα ψεύτικο κατασκευάσμα λογίου, ξένου προς τίσ ανάγκες του τόπου: “έβρισε τούς χριστιανούς γι’ αγράμματους, γι’ άνίδεους που ξεσηκώνονταν να ύποδεχτούν έναν αγράμματο καλόγερο...”.

Αυτός ό τύπος δασκάλου θα άπειθύνει τό μεγάλο κατηγορητήριο κατά του Παπουλάκου: “Νοθεύει τήν ζωήν του έθνους ό ρασοφόρος αυτός αγύρτης... είναι ό πλέον επικίνδυνος όγλαγωγός...διατάξτε λήψιν εναντίον του των ένδεδειγμένων μέτρων”.

Έξάλλου, οι φορείς της Έκκλησίας, που ύπόθεσή τους ήταν και ή εκκλησιαστική άγωγή του λαού, δεμένοι σφιχτά στό άρμα της κοσμικής έξουσίας δέν μπόρεσαν να ακούσουν τή φωνή του Παπουλάκου. Κι όμως αυτό που χρειαζόταν ό κόσμος ήταν ό καθοδηγητής της μορφής του Παπουλάκου, όπως παλιότερα ό Κοσμάς ό Αιτωλός,

καί ὄχι ἕνας ὑπάλλληλος τῆς Ἱεραρχίας πού ἀντιπροσώπευε τά παιδευτικά πρότυπα τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ Ὁρθόδοξη ἀγωγή προσπαθοῦσε νά μεταδώσει τή θεανθρώπινη θεώρηση τῆς ζωῆς, ἐνώ μέ τήν Δυτική ἀντίληψη ὁ ἄνθρωπος προσπαθεῖ νά ἐξηγήσει τά πάντα μέ τή λογική.

Ἡ παιδευτική ἀγωγή τοῦ Παπουλάκου ἐρχεται ἀντίθετη σ' αὐτό τό ρεῦμα, δίνοντας προτεραιότητα στήν Ὁρθόδοξη ἀγωγή. Ἡ διαφορά ἀνάμεσα σ' αὐτές τίς ἀντίθετες τάσεις φαίνεται στό λόγο τοῦ Παπουλάκου στό Λαγκάδια: “Υπάρχουν δύο λογίων γράμματα. Τά θεοτικά καί τά ἄθεα γράμματα. Τ' ἄθεα γράμματα παρὰ μέρισαν τοὺς ἁγίους καί τοὺς ἀγωνιστές καί βάλανε στό κεφάλι τοῦ ἔθνους ξένους καί ἄπιστους γραμματισμένους”.

“Ὅταν, γιά νά τοῦ ἀρνηθοῦν τήν χορήγηση ἄδειας κηρύγματος, τοῦ προβάλλουν τό ἐπιχείρημα ὅτι δέν ξέριε γράμματα, ὁ Παπουλάκος θά πῆ ξεκάθαρα: “Ἡ ἀγράμματη πίστη, δεσπότη μου, βρίσκει τό δρόμο τοῦ Θεοῦ, ἡ ἄθεα ὁμως παιδεία δέν τόν βρίσκει ποτέ”.

Αὐτή τήν ἀγράμματη πίστη, πάνω στήν ὁποία γαλουχήθηκε τό ἔθνος, ἦρθαν ξαφνικά νά τήν παραγκωνίσουν οἱ Βαυαροί, οἱ “ἕξ ἡμῶν” λάτρεις καί δυστυχῶς ἡ επίσημη ἐκκλησία.

Ἄν τό μήνυμα πού ἔφερεν ἡ παράδοση καί τό μήνυμα τῶν νέων τάσεων εἶχαν ἐρθεῖ σέ κάποιο συγκεκριασμό, ἴσως νά εἶχαν προσφερθεῖ στήν παιδεία μας πολῦτιμες ὑπηρεσίες καί νά μὴν εἶχαμε σήμερα μιά παιδεία ἀναμικτή καί τραυματισμένη μετά ἀπό ἀπανωτές μεταρρυθμίσεις καί ἀλλαγές προγραμμάτων.

Ἡ ἀντίδραση.

Ὅπως εἶναι ἐπόμενο, τό ἔργο τοῦ Παπουλάκου δέν μένει χωρὶς ἀντίδραση καί πολέμιους. Πρῶτον, εἶναι τά μεγάλα τζάκια πού εἶχαν ἐδραιώσει τό κοινωνικό τους κῆρος στὸν πλοῦτο καί ἐβλεπαν μέ θολό μάτι τά περὶ ἰσότητος κηρύγματα του: “Κι ἐγὼ σοῦ λέω πὼς ὄχι μονάχα στὸν οὐρανό, ἀλλὰ οὔτε στή γῆ δέν ἔχουν πέραση τά λεφτά σου”.

Δεύτερον, ἡ ἐκκλησιαστική ἡγεσία πού δέ μιλοῦσε τή γλώσσα τοῦ ἀπλοῦ λαοῦ καί δέ μπο-

ροῦσε νά πιάσει τὸν πονεμένο σφυγμὸ του γιά νά τὸν ἀναπαύσει τουλάχιστον ψυχικά: “περιήλθεν εἰς τὴν ἀκοίην τῆς Συνόδου ὅτι ὁ μοναχὸς Χριστόφορος...λήρους ἀσέμνους ἐξερευγόμενος διαστρέφει τὴν γνησίαν τοῦ Εὐαγγελίου διδασκαλίαν...κηδομένη καί ὑμῶν ὡς πνευματικῶν τέκνων...”. Ἦταν ἐπόμενο μιά τέτοια γλώσσα νά μὴ βρίσκει ἀποδέκτες στὰ εὐρύτερα λαϊκά στρώματα καί φαινόταν σάν νά ἐρχόταν ἀπὸ ἄλλον κόσμο.

Τρίτον, οἱ λόγιοι τῆς ἐποχῆς, ὀχρωμένοι πίσω ἀπὸ τίς γλωσσικὲς τους ἐπάλξεις, εἶδαν μέ ὑπεροψία τὴν ἀπλοϊκὴ μόρφωσή του. Γι' αὐτοὺς ὁ γέροντας θά ἦταν ἀποδεκτός, ἂν εἶχε κάποιο ἀξιωμα καὶ ἂν ἤξερε τὴν ἀρχαία γλώσσα. Κριτήρια, λοιπόν, γιά τὴν ἀξιολόγησή του ἦταν τό ταπεινὸ ἐπάγγελμα πού ἀσκοῦσε παλιότερα (κρεοπώλης) καί ἡ μὴ λόγια μόρφωσή του: “...καταλιπὼν τά καθημαγμένα ἱμάτια τοῦ κρεοπώλου...Ἡ χυδαιότη τῆς παιδείας τοῦ μοναχοῦ περιοριζέτο εἰς στοιχειώδεις τινὰς γνώσεις...”. Θά πρέπει ὁμως νά θυμίσουμε στοὺς λογίους, τύπου Μ. Ἄνιου, ὅτι ἂν ἡ λύτρωση ἦταν ζήτημα ἀνθρώπινης σοφίας τότε δέν θά ὑπῆρχε ἀνάγκη τῆς θεικῆς ἐνανθωπύσεως.

Πολλοί, ἐξάλλου, πατέρες “ἀγράμματοι ὄντες ἔθειλόγουν” ἐφόσον, κατὰ τὸν Ἁγ. Συμεῶνα τὸν Νέο Θεολόγο, τό Ἅγιο Πνεῦμα “ἀπεστάλη δι' Υἱοῦ τοῖς ἀνθρώποις...οὐ τοῖς ῥήτορσιν, οὐδὲ τοῖς φιλοσόφοις, οὐ τοῖς μαθοῦσι συγγραφὰς τῶν Ἑλλήνων”. Σχετικὰ μέ τό ταπεινὸ του ἐπάγγελμα καί αὐτό δέν εἶχε ἰδιαίτερη σημασία ἐφόσον, κατὰ τὸν Ἁγ. Παῦλο, “τὰ ἀσθενῆ τοῦ κόσμου...καί τὰ ἀγενῆ ἐξελέξατο ὁ Θεὸς ἵνα καταισχύνῃ τὰ ἰσχυρά”.

Αὐτή τὴν ἀγιασμένη ἀπὸ τὴν ἄσκησι καὶ προσευχὴ μορφὴ, πού τόση ἀπήχηση βρῆκε στὶς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων, τὴν περιφρόνησαν οἱ λόγιοι τῆς ἐποχῆς. Αὐτό πού εἶχε σημασία γι' αὐτοὺς ἦταν ἡ ξερὴ γλωσσικὴ ἐπένδυση καί τό πιστοποιητικὸ κοινωνικῆς κλιμακῆς καὶ ὄχι ἡ γλώσσα τῆς καρδιάς. Κι ὁμως μέ ἕναν λιγότερο λόγιο δέ θά ἀλλάξουν πολὺ τά πράγματα. Πόσο ὁμως διαφορετικὸ θά ἦταν μέ ἕναν ἀκόμα διδάσκαλο τῆς μορφῆς τοῦ Παπουλάκου;

Τέλος, αντίθετη εἶναι ἡ ὑπαλληλία καί ἡ κρατική ἐξουσία πού στήν ἀρχή ἀνεχόταν τό κήρυγμά του, ὅταν δέν θίγονταν τά χωράφια τους: “μεθ’ ὅλας τάς ἐλλείψεις, ἡ διδαχή τοῦ Παπουλάκου ἦτο κατ’ ἀρχάς ἀφέλιμος καί καρποφόρος...συνδιαλλάξας οἰκογενεῖας ἐχθρικῶς διακειμένες πρὸς ἀλλήλας μέχρι αἵματος”. “Ὅταν ὁμως τά μηνύματά του Παπουλάκου παίρνουν πολιτική χροιά καί μιλᾶνε γιά περισσότερη δικαιοσύνη (“θέλομε νά δώσεις τό δίκαιον τοῦ λαοῦ ὅπου φωνάζει διά τήν πίστη μας”) ὅπως ἔλεγε στήν ἀναφορά του στόν Ὅθωνα τό 1852), τότε τή θέση ἔχει ἡ βία γιατί ἡ ἐξουσία νιώθει τό ἔδαφος νά τριῖζει κάτω ἀπό τά πόδια της.

Οἱ συμπληγάδες.

Ἀπό τά πρῶτα χρόνια τῆς ἐπανάστασης φαίνονται τά ἀντίθετα ρεύματα πού χαρακτηρίζουν τήν ἐθνική ζωή: ἀπό τή μιὰ μεριά εἶναι οἱ παραμελημένοι ἀγωνιστές πού ἐκφράζουν τίς προσδοκίες ἑνός πονεμένου λαοῦ καί ἀπό τήν ἄλλη, τό ἐπίσημο κράτος καί ἡ ἐπίσημη ἐκκλησία πού ἀγονται καί φέρονται ἀπό τίς “προστάτιδες” δυνάμεις καί τίς παπικές ἢ προτεστάντικες σκευωρίες. Λογῆς-λογῆς ὄρνια ἔχουν πέσει πάνω στό νεοσύστατο κρατίδιο, ἀρπάζοντας τό καθένα ὅ,τι μποροῦσε μέ τή βοήθεια τῶν “εὐρωπαϊζόντων” πολιτικῶν καί λογίων μας.

Μέσα σ’ αὐτόν τόν κυκεῶνα εἶναι ἀπόλυτα δικαιολογημένες οἱ παρατηρήσεις τῶν δύο κορυφαίων μορφῶν τοῦ ἀγῶνα, τοῦ Θ. Κολοκοτρώνη “Τό Ναυαρίνο καί ὁ Μαιζών ἔσωσαν τήν ἐλευθερία, ἀλλά πόσο ἐκατέβη ἡ ἀξία της” καί τοῦ Μακρυγιάννη “ἄλλος ἤθελε Ἀγγλικόν, ἄλλος Ρούσικον, ἄλλος Γαλλικόν καί οἱ ἀντιβασιλεῖς μας

τήραγαν νά πάρουν κάνα λεφτό ὅτι εἰς τήν Ἑλλάδα ηῦραν ἄλωνι ν’ ἀλωνίσουν”.

“Ὅταν, λοιπόν, κρίνεται ἄν τό κήρυγμα τοῦ Παπουλάκου θά συνεχιστεῖ ἢ ὄχι, ἡ ἐπίσημη Ἱεραρχία ἀδυνατεῖ νά τό ἀγκαλιάσει γιατί ἡ ἴδια, ἠθελημένα ἢ ἄθελα, εἶναι σφιχτά ἐγκλωβισμένη στά δίχτυα τοῦ καίσαρα. Ἀρκεῖ καί μόνο νά ἀναφερθεῖ ὅτι, ἐπὶ Ὅθωνος, ἀρχηγός τῆς ἐκκλησίας εἶναι ὁ Ὅθωνας (παπικός), ἐνῶ στήν οὐσία διοικοῦσε ὁ Μάουερ (προτεστάντης) καί ἡ Σύνοδος δέ μποροῦσε νά πάρει καμμιά ἀπόφαση, χωρίς τήν ὑπογραφή τοῦ βασιλικοῦ ἐπιτρόπου...

“Ὅ,τι εἶναι ὀρθόδοξο πολεμεῖται μέ τρόπο πού δέν πολεμήθηκε οὔτε ἀπό τοὺς ἀλλόδοξους κατακτητές. Τήν ἐποχή αὐτή κλείνονται αὐθαίρετα γύρω στά 400 μοναστήρια, διώχονται οἱ μοναχοὶ καί βεβηλώνονται καί αὐτά τά ἅγια δισκοπότηρα. Ἀηδιασμένοι θά πεῖ ὁ Μακρυγιάννης: “τά μοναστήρια ἦταν προπύργια τῆς ἐπανάστασης καί οἱ περισσότεροι καλόγεροι σκοτώθηκαν στόν ἀγῶνα. Ἡ ἀναθεματισμένη καί ἡ διαφραγμαμένη ἡγεσία μας συμφώνησε μέ τοὺς Μπαυαρέζους καί χάλασαν καί ρήμαξαν ὄλους τοὺς ναοὺς. Εἰς τόν καιρόν τῆς Τουρκίας μίαν πέτραν δέν πείραξαν ἀπό τά παλιοκλήσια”.

Ἐξάλλου, ἡ πολιτική καί στρατιωτική ἡγεσία ἀδυνατοῦν νά δοῦν ὅτι στόν Παπουλάκο λειτουργοῦσε ἡ λαϊκή συνείδηση καί διψοῦσε γιά Ὅρθοδοξη παιδεία καί δικαιοσύνη. Τά ἴδια τά παιδιά τῶν ἀγωνιστῶν εἶχαν συμβιβαστεῖ μέ τό κατεστημένο καί πολεμήσανε τόν Παπουλάκο μαζί του.

Δέν εἶναι τυχαῖο ὅτι ἀρχηγός τῶν χερσαίων δυνάμεων κατά τοῦ Παπουλάκου καί τῶν ὁπαδῶν του εἶναι ὁ Γενναῖος Κολοκοτρώνης, γιός τοῦ Γέρου τοῦ Μωριά. Τότε θά πλεύσουν, γιά τόν ἴδιο σκοπό, στά νερά τῆς Λακωνίας πέντε πολεμικά πλοῖα, ἐνῶ ὁ Γενναῖος ἔχει 3.000 στρατό. “Ὅποιος βοηθήσει γιά τή σύλληψη τοῦ Παπουλάκου θά πάρει ἀρκετά χρήματα...Πάλι, ὅπως κάποτε ἄλλοτε, “ἔστησαν τά τριάκοντα ἀργύρια”. Ὁ Ἰούδας δέν θά ἀργήσει νά φανεῖ, ἀφοῦ ὄλοι μας τόν κρῖβουμε μέσα μας...

Ἡ σύλληψη.

Τελικά ὁ Παπουλάκος, χωρίς νά προβάλλει ἀντίσταση, συλλαμβάνεται καί κλείνεται γιά ἓνα

*Ἡ φυλακή τοῦ Ἁγίου
Χριστοφόρου τοῦ Παπουλάκου*

χρόνο στίς φυλακές τοῦ Ρίου (1852-53).

Κάθε μεγάλο ἔργο εἶναι ἀναπόσπαστα συνδεδεμένο μέ τό στοιχείο τοῦ μόχθου, τῶν δακρύων καί τοῦ πάθους. Ἀπό τόν κανόνα αὐτό δέν ἐξαιρεῖται ὁ γέροντας. Βασανίστηκε ἀπάνθρωπα (“ὄλακερες ἀμέρες τόν ἀφήνανε χωρίς τροφή καί νερό. Τοῦ πήρανε τό ταγάρι του καί τά ἀγιοτικά του βιβλία, τόν τυροανοῦσαν μέ λογιῆς πειρασμούς πού ὁ γέροντας πολέμοῦσε μέ νηστεία καί προσευχή”) καί ὁδηγήθηκε στήν Ἀθήνα γιά νά δικαστεῖ. Μπροστά στήν ὀργή τοῦ λαοῦ ματαιώνεται ἡ δίκη καί μέ ἀπόφαση τῆς Συνόδου κλείνεται ἰσόβια στή Μονή Παναχράντου στήν Ἄνδρο, μέ χωροφυλάκα νά φυλάει νύχτα μέρα τό κελλί του.

Στό ἄκουσμα τῆς συλλήψεώς του ἡ Μάνη, ἡ Τσακωνιά, οἱ Σπέτσες, τό Κρανίδι ξεσηκώνονται ἄγρια: “Χιλιάδες χριστιανοί γυρίζουνε σέ ρημοκλήσια καί κάνανε ἀγρυπνίες καί οἱ παπάδες στήν Τσακωνιά καί στίς Σπέτσες ξεκολοθάγανε νά μνημονεύουνε τόνομά του, “ὀσιωπάτου Πατρός ἡμῶν Χριστοφόρου τοῦ Παπουλάκου”.

Πρὶν ἀκόμα συλληφθεῖ ὁ Παπουλάκος πολλές περιοχές εἶχαν ἐκδηλώσει ἐπαναστατικῆς τάσεις: “Ὁ ἔπαρχος εἶχε εἰδοποιήσει τήν Κυβέρνηση πῶς μποροῦσε ἀπό ὦρα σέ ὦρα νά ξεσπάσει ἐπανάσταση καί στά νησιά καί στήν Τσακωνιά...!”.

Ἡ ὀργή καί ἡ πίκρα τοῦ κόσμου γιά τή σύλληψη τοῦ γέροντος κράτησε χρόνια καί κανέναν

δέν τολμοῦσε μπροστά στό λαό νά κακολογήσει τό φυλακισμένο γέροντα. Τό ἀλάνθαστο αἰσθητήριο τῶν ἀπλῶν ἀνθρώπων πού δέν εἶχε ἀμβλυθεῖ ἀπό τά στολιδία τῆς ἡμμάθειας -ὅπως εἶχε συμβεῖ μέ τούς καλοζωισμένους καί τούς τακτοποιημένους ἀνθρώπους τῆς πολιτικῆς, τοῦ κλήρου καί τῆς ὑπαλληλίας- ἐνίωσε τόν παλμό τοῦ Παπουλάκου, γι’ αὐτό πόνεσε γιά τά πάθη του.

Στή φυλακή.

Ἡ φήμη ὅμως καί ἡ ἀγιότητα τοῦ Παπουλάκου δέν μποροῦν νά χωρέσουν στό κελλί τῆς Ἄνδρου! Ἀπό τό φεγγίτη ἀρχίζει καί πάλι τό κήρυγμα: “Ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ δέν δένεται...ὄσο καί νά σκαλίσουν οἱ τύρρανοι καί οἱ ἄπιστοι δέν θά καταφέρουν νά τόν ἀφανίσουν...”.

Ἀπό ὅλα τά μέρη τῆς Ἑλλάδος ἄρχισαν νά φτάνουν στήν Ἄνδρο προσκυνητές γιά νά πάρουν τήν εὐλογία τοῦ πολυαγαπημένου γέροντα: Μοναχοί ἀπό τό Ἅγιον Ὄρος, τόν Ἅγιο Τάφο, τό Σινᾶ, τό Μέγα Σπήλαιο, τήν Κρήτη καί τά Μετέωρα ἔρχονται νά ἀκούσουν τό λόγο του.

Ὅχτώ χρόνια κράτησε ἡ ιδιόρρυθμη αὐτή ζωή του φυλακισμένου κήρυκα (1853-1861). Οἱ κακουχίες, ἡ ἀσκητική ζωή καί οἱ θλίψεις ἔχουν καταβάλλει τόν σεβάσμιμο γέροντα καί τό τέλος πλησιάζει. Κατάκοιτος τίς τελευταῖες μέρες, δέν παραλείπει νά προσεύχεται. Στίς 18 Ἰανουαρίου 1861 προαισθάνεται τό τέλος του: “τούτη τή νύχτα ὁ Κύριος μέ καλεῖ στό μεγάλο καί φοβερό κριτήριο...Εἶμαι ὁ πιό ἁμαρτωλός καί ἀνάξιος ἀπό τούς δούλους Του”. Μεταλαμβάνει τῶν Ἀρχάντων μυστηρίων μέ τελευταῖα του λόγια: “μνήσθητί μου Κύριε...”.

Ποτέ στή μνήμη τῶν ἀπλῶν ἀνθρώπων δέν ἔσβησε ἡ εἰκόνα τοῦ Παπουλάκου. Ἀπόδειξη γι’ αὐτό εἶναι οἱ μνήμες πού διατηροῦνται γιά τή ζωή του καί τά θαύματά του, τά κομμάτια ἀπό τό ράσο του πού ἔχουν πολλοί στά χωριά τῆς Κυνουρίας, τῆς Τσακωνιάς καί ὄλου τοῦ Μωριά. Τήν ἄγια μνήμη του, σάν καλύτερο μνημόσυνο, ἄς τήν μεταλαμπαδεύσουμε, ὡς εὐλογία τοῦ Παπουλάκου, στίς ἐρχόμενες γενιές ὅπως τήν πήραμε ἀπό τόν παπτοῦ καί τή γιαγιά...

Σ. Α.

ἀπό τό βιβλίο “Ὁ Ἅγιος τῆς Πελοποννήσου”
ἐκδ. Ἱ.Μ. Ἁγ. Αἰγυουσίνου & Σερραφεῖμ Τριζοφόρου

‘Ο Γέροντας ΦΙΛΟΘΕΟΣ ΖΕΡΒΑΚΟΣ

ὁ ὁδοιπóρος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς
Λογγοβάρδας Πάρου

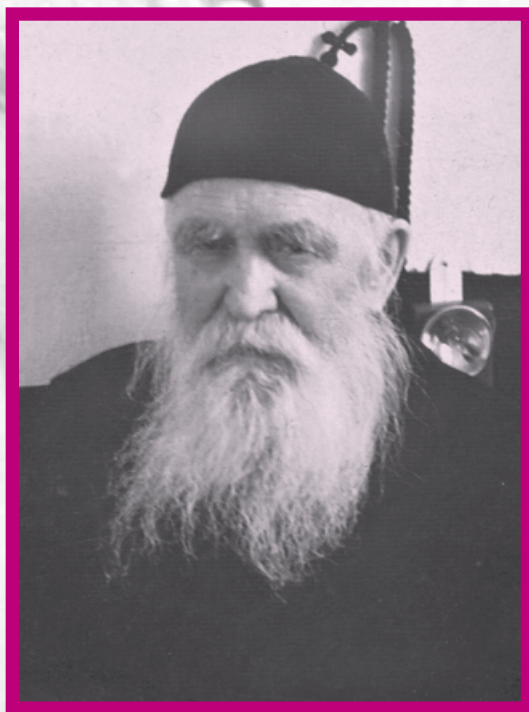
ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Σέ κάθε γενιά, ὁ Θεός ἐπιλέγει ἀνθρώπους, καί τούς κάνει δοχεῖα τῆς Χάριτος, καί ὁδηγούς καί παραδείγματα ζωῆς γιά τούς συγχρόνους τους.

Α. Γέννηση - ἀνατροφή:

Ἡ σύγχρονη αὐτή ὁσιακή μορφή, γεννήθηκε τόν Μάιο τοῦ 1884 στό χωριό Πάκια, τῆς ἐπαρχίας Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς, κοντά στους Μολάους τῆς Λακωνίας. Οἱ γονεῖς του ὀνομάζονταν Παναγιώτης καί Αἰκατερίνη Ζερβάκου. Πῆρε τό ὄνομα Κωνσταντῖνος. Ἀπό τήν παιδική του ἡλικία ἀγαποῦσε τήν Ἐκκλησία, τοῦ ἄρεσε νά ψέλνει καί νά διαβάσει τά ἱερά βιβλία.

Μιά μέρα στό παιχνίδι τά παιδιά τόν ἐξέλεξαν ἡγούμενο μέ καλάμι γιά... ποιμαντορικό ραβδί! Ἀπ’ ὅτι ὁ ἴδιος μνημονεύει, σέ ἡλικία 8-10 ἐτῶν τοῦ ἐμφανίστηκε στό δρόμο του ὁ διάβολος, μέ χαλκοπράσινο ἀηδιαστικό πρόσωπο καί

κέρατα στό κεφάλι καί τοῦ πέταγε πέτρες στά 10 μέτρα, χωρίς ὅμως νά κτυπηθεῖ!

Ὅταν οἱ γονεῖς του τόν ἔστειλαν σέ ἐργασίες, καί ὁ μικρός Κωνσταντῖνος ἄκουγε τίς καμπάνες τῆς Ἐκκλησίας ἄφηνε τίς δουλειές... καί ἔτρεχε στήν Ἐκκλησία.

Β. Σπουδές:

Τέλειωσε τό σχολεῖο στήν πατρίδα του καί οἱ γονεῖς του τόν ἔστειλαν σέ Διδασκαλεῖο καί σέ ἡλικία 17 ἐτῶν (τό 1901) ἔγινε δάσκαλος. Ὑπηρέτησε λοιπόν αὐτό τό ἐπάγγελμα γιά τρία χρό-

να (1901-1904) στο χωριό Φοινίκιο, κοντά στο δικό του.

Τόν ζήτησαν τότε να πάει να εργασθεί σαν δάσκαλος στην Άμερική, αλλά δέν ήταν θέλημα Θεού και βρέθηκαν εμπόδια. Διάβαζε συχνά βίους Αγίων. Ένθουσιάστηκε από την ζωή των Αγίων Άντωνίου, Ιωάννου του Δαμασκηνού, Αγίας Βαρβάρας και άλλων... Κατά την μελέτη αυτή αισθανόταν - όπως ομολογεί ο ίδιος - την επίσκεψη της γλυκιάς Θείας Χάριτος! Τότε φαναζόταν και τόν εαυτό του στην ξρημο και του έρχόταν η επιθυμία να ζήσει τή «μοναχική πολιτεία»...

Γ. Ο δύσκολος δρόμος πρίν γίνει μοναχός.

Τόν πόθο του αυτό εκμυστηρεύτηκε στή μητέρα του, ή οποία ήταν αρχικά θετική. "Όταν ένα βράδυ τής ζήτησε λίγα χρήματα για να αναχωρήσει, αυτή λυπήθηκε και άρχισε να τόν συμβουλεύει να μείνει... ώστε να περάσουν λίγα χρόνια άκομη! Ο Κωνσταντίνος στενοχωρήθηκε και στόν ύπνο του φοβεροί γίγαντες τόν απέλοϋσαν.

Φοβήθηκε πολύ και ζήτησε τήν βοήθεια τής

Θεοτόκου. Τότε τήν είδε να κατέρχεται και τής ζήτησε να μίν τόν εγκαταλείψει. Οι γίγαντες έξαφνίστηκαν μέχρις να αναληφθεί ή εικόνα τής Παναγίας. Οι προσευχές συνεχίστηκαν, έως ότου να φύγουν οί δαίμονες! Πάντως έμεινε στήν καρδιά του φόβος και μετά τήν δύση του ήλιου φοβόταν να βγει άπ' τό σπίτι!

Κάποτε, στό χωριό Φοινίκιο πού ήταν δάσκαλος, στό σπίτι ενός φίλου του όπου έψελναν και τραγουδοϋσαν (ήταν πολύ καλός μουσικός) ανακάλυψε τό βιβλίο «Άδάμαντες του Παραδείσου», μέ πατερικά κείμενα. Τό πήρε και πήγε γρήγορα στό σπίτι πού έμενε και άρχισε να τό ρουφά σαν τά έντομα τής άνοιξης.

Διαβάζοντάς το αισθανόταν μεγάλη χαρά. "Ο λόγος του Μεγάλου Βασιλείου στό «πρόσχεσ' έαυτώ» τόν συγκλόνησε συθέμελα. Από τότε σταμάτησε κάθε συναναστροφή και χάσιμο χρόνου. "Όλες του τίς δυνάμεις τίς έδωσε στους μαθητές του, μέ τούς όποίους έκανε δύο χορούς και έψελναν στήν Έκκλησία, αλλά και στά γύρω χωριά στά πανηγύρια.

"Όμως δέχτηκε πάλι τήν επίθεση ενός γίγαντα-δαίμονα, καθώς κοιμόταν και πάλι μέ τήν επίκληση τής Παναγίας, πού έμφανίστηκε, απομακρύνθηκε... "Ο πόλεμος μέ τούς μαρούς δαίμονες συνεχίστηκε για πολύ καιρό, αλλά μέ τίς προσευχές του έξήλθε νικητής.

Νά μή νομισθεί όμως ότι έμεινε άμέτοχος των προβλημάτων του χωριού. Μέ δική του πρωτοβουλία χτίστηκε τό νεκροταφείο μέ Ναό, έπ' όνόματι των Άρχαγγέλων Μιχαήλ και Γαβριήλ και στό κτίσιμο σχολείου άφου κάλεσε όλους τούς χωρικούς σέ συνέλευση και συνέστησαν έρανική έπιτροπή...

Δ. Κλήση μέ εμπόδια... στό μοναχισμό:

Στό Φοινίκιο είχε συνδεθεί μέ ιδιαίτερη φιλία μέ δύο νέους, πού είχαν αποφασίσει και οί τρεις να μεταβούν στό Άγιο Όρος, να μονάσουν. Βέβαια είχε τόν Αύγουστο του 1902 δοκιμάσει να μονάσει στό μονύδριο του Άγιου Γεωργίου κοντά στό χωριό του (7 ώρες), πού είχε ιδρύσει ο δάσκαλος Γεώργιος Στουρνάρας, μοναχός-γιατρός από τήν Ήπειρο. Είχε σκοπό από εκεί να αναχωρήσει για τό Άγιο Όρος.

Άλλά ο πατέρας του μέ δάκρυα και έπιχειρήματα και εκβιασμούς για αυτοκτονία (!!!), παρ' όλες τις αντίρρήσεις του Κωνσταντίνου (18 έτων), τον κατάφερε να πάει στο πατρικό. Έκει προσπάθησε να συναντήσει έναν από τους μικρότερους αδελφούς του, αλλά δέν τά κατάφερε.

Άποφάσισε τήν νύκτα να φύγει και βαδίζοντας ξημερώθηκε άρκετά μακριά. Ο πατέρας του έστειλε τήν άστυνομία να τον γυρίσει πίσω, αλλά κατάφερε να ξεφύγει!!! Έφτασε στον Εύρωτα, όπου πέραν της σωματικής ταλαιπωρίας, άρχισε και ο νοερός πόλεμος των δαιμόνων... Ταλαιπωρήθηκε πολλές μέρες περπατώντας και στο τέλος όλιγοψύχησε σαν άνθρωπος άβοήθητος.

Στό δρόμο για τήν Τρίτολη είδε όραμα ένα νεανία που του είπτε: «φάγε και βιάδιζε άφρόβως τήν όδόν σου». Έφαγε λοιπόν σταφυλία με ψωμί, δυνάμωσε και προχωρούσε. Ένα βράδυ διαπίστωσε στα πέλματα των ποδιών του άποστήματα από άγκάθια που είχαν μπει!

Πάντως μέ τρομερή δυσκολία έφτασε στην

Τρίτολη. Φιλοξενήθηκε σ' έναν ιερέα, που τον περιποιήθηκε... Τότε άρχισε πάλι ο πονηρός τους λογισμούς για τίς ήδονές του κόσμου, που χάνει... Άνοιξε τό ιερό Εύαγγέλιο και παρηγορήθηκε από τους λόγους του Κυρίου.

Ήθελε να φτάσει στην Άγία Λαύρα και από εκεί στο Μέγα Σπήλαιο, αλλά πολλοί τον συμβούλευαν να σταματήσει πρώτα στην Μονή του Άγίου Άθανασίου κοντά στα Φίλια Καλαβρύτων. Στό δρόμο αυτό άρχισε να νοιώθει φρικτούς πόνους και να κάνει έμετό. Πρόλαβε όμως να φτάσει στη Ί.Μ.Άγ.Άθανασίου. Τήν νύκτα θερατεύτηκε, όποτε σύντομα έφτασε στην Άγία Λαύρα και μετά από δύο ημέρες στο Μέγα Σπήλαιο!!!

Έκει τον συμβούλευσαν να βρει στο Αίγιο τον κ. Ίωάννη Κουτσοῦκο, ο όποιος τον έστειλε στη Πάτρα, στον... π. Ευσέβιο Ματθόπουλο, ο όποιος τον έστειλε πάλι στους γονείς του και στο Φοινίκιο... για 15 μήνες.

Πάλι όμως ήλθε στην Πάτρα, όπου έμεινε ένα έτος. Περπατώντας μιά μέρα στην παραλία της Πάτρας ο πονηρός του έπιτέθηκε μέ λογισμούς. Τότε πήγε στον Ι.Ν. του Άγίου Άνδρέα (τόν παλαιό) προσειχήθηκε και δυνάμωσε πνευματικά. Στό παρεκκλήσιο του Άγ. Ίωάννου του Θεολόγου παρακολούθησε τά κηρύγματα του π. Ευσέβιου και άργότερα διορίστηκε ιεροψάλτης στον Άγιο Άλέξιο (μετόχι της Άγίας Λαύρας).

Στήν Πάτρα τον βρήκε ή... κλήση στο στρατό, όπου και ύπηρέτησε 29 όλόκληρους μήνες... Έκει συνάντησε σκληρές δοκιμασίες που είναι περιττό να αναφέρουμε.

Όταν τέλειωσε αυτό τό μαρτύριο πήρε τήν άδεια από τον π.Ευσέβιο να ακολουθήσει τήν μοναχική πολιτεία, που τόσο ποθοῦσε. Τόν σκοπό αυτό ανακοίνωσε στον Άγιο Νεκτάριο Πενταπόλεως, που ήταν τότε Διευθυντής στη Ριζάρειο Έκκλησιαστική Σχολή στην Άθήνα.

Του είπτε: «Καλή είναι ή γνώμη σου, αλλά έγω σέ συμβουλεύω να μη υπάγεις εις άλλην μονήν, παρά εις τήν μονήν της Πάρου, που είναι έναρτοι αδελφοί και πολλοί». Ο Κωνσταντίνος έπέμενε για τό Άγιο Όρος, όποτε ο Άγιος του

είπε ἂν θέλει νά πάει νά μὴν πάει σέ ἰδιόρρυθμο. Ἄν ὄχι, νά πάει στήν Μονή Λογγοβάδας τῆς Πάρου...

Στό Ναό τοῦ Ἁγίου Ἐλισαίου ἔγινε ἀγρυπνία γιά τή ἑορτή τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου (8 Μαΐου 1907-23 ἐτῶν) καί τό ἄλλο βράδυ ἀναχώρησε μέ πλοῖο μέ τό φίλο του Νικόλαο Μητρόπουλο γιά τό Ἅγιο Ὄρος. Στή Θεσσαλονίκη προσκύνησε στήν τουρκοκρατούμενη πόλη τόν τάφο τοῦ Ἁγίου Δημητρίου τοῦ Μυροβλήτη.

Ὅμως τήν ἄλλη μέρα δέν τούς ἐπέτρεψαν νά ἀναχωρήσουν γιά τό Ἅγιο Ὄρος γιατί ἦσαν... «κατάσκοποι»! Δέν τούς φυλάκισαν, ἀλλά τούς εἶχαν σέ αὐστηρή ἐπιτήρηση. Προσευχόμενοι ἄρχισαν νά ἔχουν πόθο πρός μαρτύριο ἐνῶ δικάζονταν ἀπό Τοῦρκο ἀξιωματικό! Κάποιος ἀνώτερος ἦλθε καί ἀποφάσισε νά ἐπι-

στρέψει στήν Ἑλλάδα, ὅπως καί ἔγινε. Ὅπως ἀργότερα ἔμαθε, ὁ Πασάς ἦταν αὐτός πού τόν ἐλευθέρωσε μετά ἀπό προσταγή τοῦ Ἁγίου Δημητρίου σέ ὄραμα! Ἔτσι ξεκίνησε γιά τήν Πάρο... σύμφωνα μέ τήν προφητεία τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου!

Ε'. Στήν Ι.Μ.Λογγοβάδας:

Ἀπό τή Θεσσαλονίκη ἔφτασε στό Βόλο. Ἐκεῖ ἔμεινε λίγες ἡμέρες καί γνώρισε τόν Θεόδωσο Ζωγράφο, συμβολαιογράφο, τόν ἀδελφό του Θεόδωρο, θεολόγο-ἱεροκήρυκα, τόν γερο-Παναγιώτη Κοντοπιθάρη (παππούς), τόν Παῦλο Λουκόπουλο καί ἄλλους, πού τόν φιλοξένησαν.

Προσπάθησαν νά τόν στείλουν στό Ἅγιο Ὄρος, ἀλλά ἦταν... ἀδύνατο. Ὅποτε ὁ Κωνσταντῖνος διαισθάνθηκε, ὅτι τό θέλημα τοῦ Θεοῦ ἦταν γιά τήν... Πάρο! Τότε ὁ παππούς εἶπε ὅτι τρεῖς μέρες σκεφτόταν νά τοῦ προτείνει νά πάει στήν Ι. Μ. Λογγοβάδας, πού εἶχε πάει πολλές φορές, ἀλλά δέν τό ἔλεγε, γιατί δέν γνώριζε ποιό ἦταν τό θέλημα τοῦ Θεοῦ!

Ἔτσι τήν ἐπομένη ἔφτασε στόν Πειραιά καί ἀπό ἐκεῖ γιά Σύρο. Στό ταξίδι αὐτό ὁ ἐσωτερικός πόλεμος φούντωνε. Ὅταν μπῆκε τό πλοῖο στό λιμάνι καί ἀντίκρουσε τόν Ναό τῆς Παναγίας οἱ λογιμοί ἐξαφανίστηκαν καί ἀγαλλίαση πλημύρισε τήν καρδιά του... Προσκύνησε λοιπόν στό ναό τῆς Ἐκατοντατυλιανῆς καί πεζή ἔφτασε στή Μονή καί ἐξομολογήθηκε στόν Ἡγούμενο Ἱερόθεο Βοσνιιώτη, Πελοποννήσιο καί τόν παρακάλεσε νά τόν συναριθμῆσει «στή λογική του μάνδρα».

Ὅλοι τόν δέχτηκαν μέ χαρά καί μπῆκε στήν ἀδελφότητα σάν δόκιμος. Μετά ἀπό ἕνα μήνα βγῆκε ἀπό τήν Μονή γιά κάποια διακονία καί ἀντικρῶζοντάς την, θυμῆθηκε πῶς ἦταν ἴδια μέ ἕνα του ἐνύπνιο! Στούς 7 μῆνες, 29 Δεκεμβρίου 1907 (23 ἐτῶν) ἔγινε μικρόσχημος μοναχός, μέ τό ὄνομα Φιλόθεος.

Τήν ἐπομένη, Κυριακή 30-12-1907 χειροτονήθηκε Διάκονος! Πρῖν χειροτονηθεῖ αἰσθανόταν φόβο γιά τήν ἱερωσύνη, ἀλλά μέ ὄραμα τήν νύκτα πῆρε θάρρος, ἀφοῦ πληροφορήθηκε γιά τό θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Μετά από δύο χρόνια, στις 6 Σεπτεμβρίου 1909 (25 ετών) βγήκε από τό μοναστήρι τό βράδου καί γιά είκοσι ήμέρες κάθισε μόνος στό εκκλησάκι του Προφήτη Ηλία στήν ύψηλότερη κορυφή του νησιού, γιά προσευχή καί μελέτη.

ΣΤ'. Προσκύνημα στό Ὅρος καί τήν Αἴγινα:

Στίς 8 Μαΐου 1910 μέ εὐλογία του Γέροντά του ἀναχωρεῖ γιά προσκύνημα στό Ἅγιο Ὅρος. Προσκύνησε ὅλες τίς Ἅγιες Μονές, τίς σκήτες, πανσέπτους εἰκόνες καί ἰδίως τά ἅγια λείψανα. Ζήτησε νά βρεῖ ἄνδρες ἁγίους, ἀλλά μόνο στά δάκτυλα του ἑνός χερσιού βρήκε γιά νά συνομιλήσει καί νά ὠφεληθεῖ!

Διέκρινε τό γέροντα Δανιήλ Συμυρναῖο, ἀγιόγραφο, Σπυριδῶνα Καμπαῆ, ἰατρό Λαυριώτη, Γεράσιμο Λέσβιο, Καλλίνικο Ἀθηναῖο καί τούς Πνευματικούς Ἰγνάτιο Κατουνακιώτη, Ματθαῖο Καρακαλληνό καί μερικούς ἀκόμα... Ὁ ἴδιος ἔχει γράψει πῶς ἂν εὗρισκε τό Ἅγιο Ὅρος ὅπως τό νόμιζε, θά ἔμενε ἐκεῖ...

Ἐκτός ἐξαιρέσεων, βρήκε δύο φατρίες, τούς Μπογαζιανούς (Μακεδόνες, Θράκες, Μυτιληνιοί, Μικρασιάτες) καί τούς Μοραῖτες (Ἡπειρώτες, Θεσσαλοί, Δωδεκανήσιοι, Στερεοελλαδίτες, Πελοποννήσιοι, Κυκλαδίτες καί Κρήτες)! Οὐδέίς μάλιστα Πνευματικός του εἶπε νά ἀλλάξει τόπο μετανοίας...

Περωνώντας ἀπό τήν Θεσσαλονίκη βλέποντας τήν πόλη, προσευχήθηκε νά ἀπελευθερωθεῖ... Βγαίνοντας στό Τελωνεῖο πάλι συνελήφθη ἀπό τούς Τούρκους, χωρίς νά καταλάβει τό λόγο καί τόν φυλάκισαν σέ συρματοπλέγματα! Ἀργότερα κάποιος νεαρός τόν ἀπελευθέρωσε. Ἐτσι ἀναχώρησε μέ τό πλοῖο καί ἔφτασε στό Βόλο καί συνάντησε τούς ἀδελφούς.

Στόν Πειραιά ἔψαχνε τόν Πνευματικό του Πατέρα Ἅγιο Νεκτάριο, πού τότε βρισκόταν στήν Αἴγινα. Πῆγε καί τόν βρήκε. Τόν βρήκε νά σκάβει... Τόν πέρασε γιά ἐργάτη τῆς μονῆς! Ὁ Ἅγιος τόν συμβούλεψε καί μέ τό παράδειγμά του καί μέ τά λόγια του. Τόν Σεπτέμβριο του 1910 βρέθηκε μέσω Σύρου καί πάλι στήν Πάρο.

Ζ'. Προσβύτερος, Ἀρχιμανδρίτης, Κήρυκας:

Ὅπως ἀναφέρει σέ ἐπιστολή στόν Πνευματικό του Ματθαῖο Καρακαλληνό (13-6-1912), μέ παραίνηση του Ἡγουμένου καί τῶν Πατέρων τῆς Μονῆς προχειρίστηκε Προσβύτερος στίς 22-4-1912, Κυριακή τῆς Σαμαρειτίδας ἀπό τόν Ἐπίσκοπο Τριφυλίας καί Ὀλυμπίας κ. Γαβριήλ στήν Ἀθήνα.

Τό ἐπόμενο ἔτος, 21-10-1913, προχειρίστηκε σέ Ἀρχιμανδρίτη ἀπό τόν Μητροπολίτη Παροναξίας κ. Ἱερόθεο. Ἀπό τότε ἄρχισε νά ἐξομολογεῖ καί νά κηρύττει τόν θεῖο λόγο στόν Πάρο καί τήν Νάξο καί ἀργότερα στή Σύρο, τήν Τήνο καί τήν Ἀθήνα. Ἀπό τό 1916 (32 ετών) καί στήν ὑπόλοιπη Ἑλλάδα...

Τό 1917 μετέβη στήν ἰδιαίτερη πατριδα του καί κήρυξε τόν θεῖο λόγο σέ πολλές κωμοπόλεις. Τό 1920 μετέβη στή Πελοπόννησο καί κήρυξε στήν Τρίπολη, Σπάρτη καί σέ μερικά χωριά. Τό ἴδιο ἔτος ἐπισκέφτηκε καί τήν Σίφνο.

Τό 1921, τήν Μ. Σαρακοστή κήρυξε καί ἐξομολογοῦσε στήν Τήνο, Σύρο, Ἀθήνα καί Βόλο. Τό καλοκαίρι ἔφτασε στήν Ἀθήνα, Πειραιά, Χίο καί Τσεσμέ (ἀπέναντι). Τόν ἐπόμενο χρόνο βρέθηκε στήν Ἰτέα, Δεσφίνα, Ἀράχοβα, Δελφούς, Χρυσό καί Γαλαξίδι. Τό 1923 πῆγε Ἀθήνα καί Πελοπόννησο...

Η'. Στούς Ἁγίους Τόπους, Σινᾶ καί Αἴγυπτο καί Ἑλλάδα:

Τό Μάρτιο του 1924 ἔκαμε μεγάλη περιοδεία. Ἀρχισε ἀπό τήν Νάξο, Σύρο, Ἀθήνα, Κρήτη, Ἀλεξάνδρεια, Παλαιστίνη, Ἀραβία, Αἴγυπτο καί Ὅρος Σινᾶ! Εἰδικά στήν Παλαιστίνη πῆγε σ' ὅλα τά προσκυνήματα καί στό Σινᾶ λειτούργησε στό παρεκκλήσιο τῆς Ἁγίας Βάτου. Ἀπό τίς περιοχές αὐτές ἔστειλε πολλές ἐπιστολές, ἰδίως στό γέροντά του Ἱερόθεο:

- 1). Ἀπό Ἁγία πόλη Σιών 8-4-1924,
- 2). Ἀπό Ἱερουσαλήμ 20-4-1924,
- 3). Ἀπό Ἱερουσαλήμ 24-4-1924,
- 4). Ἀπό Σουεζ 20-5-1924,
- 5). Ἀπό Σινᾶ 4-6-1924,
- 6). Ἀπό Παραλία Ἐρυθρᾶς Θάλασσας 11-6-1924,

7). Από Κάιρο 25-6-1924.

Ἐπέστρεψε στήν Ἀθήνα καί ἀπό ἐκεῖ πῆγε στό Ἅγιο Ὅρος. Πέρασε, κήρυξε καί ἐξομολόγησε τό 1926 στήν Θεσσαλονίκη, Βόλο, Μακρινίτσα, Κανάλια καί Σκιάθο.

Θ'. Ἡγούμενος τῆς Μονῆς:

Τό 1928 μετέβη στήν Κέρκυρα. Τό 1930 ἀπεβίωσε ὁ γέροντάς του Ἱερόθεος. Μέ διαθέκη του τόν ἀφῆκε διάδοχό του, πράγμα πού δέχτηκαν οἱ πατέρες τῆς Μονῆς. Εἶχε παρακαλέσει τόν Ἡγούμενο νά ἀφῆσει ἄλλον, ἀλλά στάθηκε ἀδύνατο νά τόν μεταπείσει... Ἀλλά καί ἔτσι δέν ἐγκατέλειψε τό προηγουμένο ἔργο του. Τό 1933 (49 ἐτῶν) ἔφτασε στά Καλάβρυτα καί προσκύνησε στήν Ἁγία Λαύρα καί Μέγα Σπήλαιο. Ἀπό ἐκεῖ ἔφτασε στήν Κεφαλονιά, στόν Ἅγιο Γεράσιμο καί στήν Ζάκυνθο στόν Ἅγιο Διονύσιο.

Τό 1934 φτάνει στήν Κωνσταντινούπολη (Πατριάρχης ὁ Φώτιος) λειτουργοῦσε καί κήρυξε σέ πολλές περιοχές. Προσπάθησε νά συναντήσει τόν Κεμάλ Ἀτατούρκ (Πρόεδρος τῆς Τουρκικῆς Δημοκρατίας), γιά νά τοῦ μιλήσει γιά τό Χριστιανισμό (εἶχε ἤδη ἀποκηρύξει τόν Ἰσλαμισμό). Ὅμως ὁ Πατριάρχης Φώτιος τόν ἀπέτρεψε... Ἐτοιμάζε ἀργότερα ἀπό τήν Ἑλλάδα ἐπιστολή, ἀλλά ὁ Κεμάλ πέθανε.

Τό 1935, Μ. Σαρακοστή, ἀπό τοῦς Μητροπολίτες Φωκίδας Ἰωακείμ καί Αἰτωλοκαρνανίας Ἱερόθεο καί περιόδευσε στήν Ἄμφισσα καί Ἀργίνο. Τόν Μάιο πῆγε στά Μετέωρα καί μίλησε στήν Καλαμπάκα, Τρίκαλα, Καρδίτσα καί Λάρισα. Τόν Ὀκτώβριο παρευρέθη στήν ἐορτή τοῦ Ἁγίου Δημητρίου στή Θεσσαλονίκη καί ἀπό ἐκεῖ ἔφτασε στό Κιλκίς. Ἀπό ἐκεῖ ἔφτασε στό Βόλο, Χίο καί μετά Πελοπόννησο!

Τό 1936 προσκλήθηκε ἀπό τόν Καλαβρυτῶν καί Αἰγιαλείας τήν Μ. Σαρακοστή, καί πῆγε στό Αἶγιο. Τόν Ὀκτώβριο βρέθηκε στήν Πάτρα καί κήρυξε στόν Ἅγιο Ἀνδρέα, Παντάνασσα καί Ἅγιο Δημήτριο. Πέρασε στήν Κεφαλονιά καί ἀπό ἐκεῖ στό Ἀργίνο. Τό ἐπόμενο βρέθηκε πάλι στό Αἶγιο, πέρασε στή Ροῦμελη, Ἀθήνα καί Πειραιά. Τόν Μάιο τοῦ 1938 μίλησε στήν Ἀττική, τόν Σεπτέμβριο στή Σίφνο, τόν Ὀκτώβριο Ἀθήνα καί ἀπό ἐκεῖ στήν πατρίδα του. Τό ἴδιο ἔτος

πέρασε ἀπό τόν Ὅσιο Λουκά Λιβαδειᾶς καί ἀπό τόν Προφήτη Ἡλία στήν Ὑδρα. Τόν Μάιο τοῦ 1940 περιόδευσε σέ περιοχές τῆς Ἀττικῆς. Τόν Ὀκτώβριο τόν βρῆκε ὁ Ἰταλο-ελληνικός πόλεμος στή Σύρο...

Η'. Στόν πόλεμο καί μετά:

Οἱ στερήσεις τῆς κατοχῆς ὀδήγησαν πολύ κόσμο στή Μονή. Ὁ ρόλος τώρα ἔγινε ρόλος παραμυθίας. Τρεῖς ἀδελφοί τῆς μονῆς παρασκεύαζαν καθημερινό συσσίτιο. Ἄνά 50 νοματαῖοι ὀδηγόντουσαν στήν τράπεζα. Ἐφταναν καθημερινά τους 150-200. Τά τροφίμα τῆς Μονῆς ἦταν εὐλογημένα καί τουλάχιστον 1500 ἄνθρωποι δέν πέθαναν ἀπό τήν πείνα!

Στίς 14 -5-1944 εἶχε ἀποφασισθεῖ ὁ θάνατος 125 Παριανῶν ἀπό τοῦς Γερμανοῦς. Ὁ γέροντας, ἐπικεφαλῆς ἀντιπροσωπίας, κατάφερε νά μεταπείσει τοῦς ἀποφασισμένους Γερμανοῦς...

Μετά τήν κατοχή συνέχισε τό προηγουμένο ἔργο. Οἱ περιοδεῖες συνεχίζοντας νά κηρύττει τόν λόγο τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἡλικία προχωροῦσε στόν γέροντα, πέρασε τά ὀγδόνα, ἀλλά τουλάχιστον τρεῖς φορές τό χρόνο περιόδευε.

Θ'. Ἡ κοιμήσή του:

Ὁ γέροντας Φιλόθεος ἦδη ἀπό τίς ἀρχές τοῦ 1979 ἀσθενοῦσε. Στίς 7 Μαΐου 1980 (96 ἐτῶν) ὁμως καί ἐνῶ βρισκόταν στό κελί του στά Θαψανά τῆς Πάρου, ἔπεσε ὀριστικά στό κρεβάτι. Τήν 8η πρωινή στίς 8 Μαΐου 1980 οἱ Ἅγιοι Ἄγγελοι παρέλαβαν τήν μακαρία του ψυχή γιά αἰώνια ἀνάπαυση...

Ὁ θεράπωντας τοῦ Κυρίου εἶχε εὐλογημένο καί ἅγιο τέλος. Τήν ὥρα πού παρέδιδε τό πνεῦμα του ἔψαλλε τό «ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ»... Ὁ τύπος τῶν Κυκλάδων ἔγραψε ἐγκωμιαστικά γιά τόν Ὅσιο καί Κήρυκα. Ἀκολούθησαν δεκάδες ἐκκλησιαστικά περιοδικά καί ἐφημερίδες...

ἐπιμέλεια-Παρουσίαση στό διαδίκτυο Ν.Π.

Βιβλ. 1). Ο ΓΕΡΩΝ ΦΙΛΟΘΕΟΣ ΖΕΡΒΑΚΟΣ (Ο ΟΥΡΑΝΟΔΡΟΜΟΣ ΟΔΟΠΟΡΟΣ) ΤΟΜΟΣ Α' ἔκδ. ΟΡΘ. ΚΥΨΕΛΗΣ, Θεσ/νίκη 1980.

2). ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΑΣΠΙΔΑ, Ἄοιδ. Γέροντος ΦΙΛΟΘΕΟΥ ΖΕΡΒΑΚΟΥ, ἔκδ. ΟΡΘ. ΚΥΨΕΛΗΣ, Θεσ/νίκη 1992.

3). ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΦΙΛΟΘΕΟΣ ΜΑΡΤΥΡΙΑ (Περιοδική ἐκδόση), ΑΠΡΙΛΙΟΣ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1993, Θεσ/νίκη.

4). ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Γ. ΣΚΙΑΔΑ,

Σύγχρονες Ὀσιακές Μορφές, ΑΘΗΝΑ 1996.

5). ΚΛΕΙΤΟΥ ΙΩΑΝΝΙΔΗ, ΓΕΡΟΝΤΙΚΟ ΤΟΥ 20οῦ ΑΙΩΝΟΣ, ἔκδ. ΝΕΚΤ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ, (σελ. 135-159).

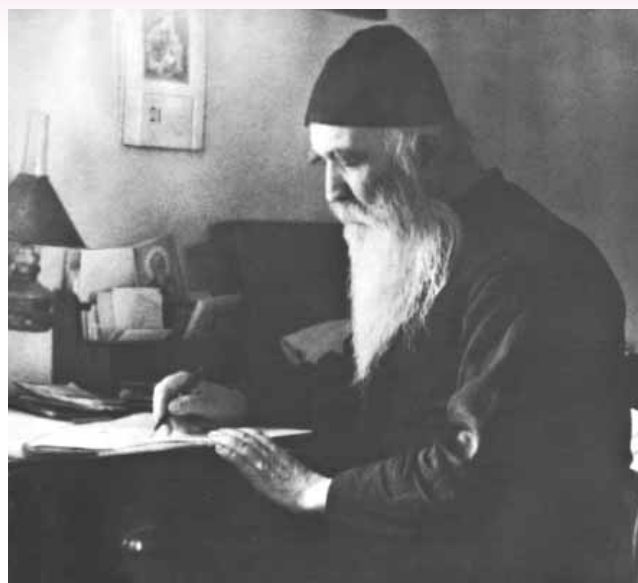
ΕΠΙΣΤΟΛΗ Π. ΦΙΛΟΘΕΟΥ ΖΕΡΒΑΚΟΥ

ΠΡΟΣ ΜΗΤΕΡΑ ΠΟΥ ΕΛΥΠΗΘΗ ΔΙΟΤΙ Η ΚΟΡΗ ΤΗΣ ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΕ ΤΗ ΜΟΝΑΧΙΚΗ ΖΩΗ

2.8.1958

Εάν ἡ Ἑλένη ἔπαιρνε κακό δρόμο, τότε ἔπρεπε νά λυπηθῆτε τόσο πολύ, ἀλλά ἡ Ἑλένη ἀκολούθησε τόν δρόμο τοῦ Θεοῦ. Ἄκουσε τήν φωνή τοῦ Εὐαγγελίου πού λέγει: ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα περισσότερο ἀπό ἐμέ, δέν εἶναι ἄξιος νά μέ ἀκολουθήσει. Σᾶς ἀγαποῦσε, σᾶς ἀγαπᾶ καί θά σᾶς ἀγαπᾶ ἕως τέλους τῆς ζωῆς της, ἀλλά καί ἀπό σᾶς καί ἀπό ὄλους τούς συγγενεῖς καί φίλους ἀγάπησε περισσότερο τόν Χριστόν καί ἐπροτίμησεν, ἀπό κάθε ἄλλον ἄνθρωπον γήϊνον, μάταιον, νά νυμφευθῆ τόν οὐράνιον καί ἀθάνατον Νυμφίον Χριστόν.

Δέν ἔπρεπε, λοιπόν, νά λυπηθῆτε τόσο πολύ, ἐπειδή ἡ κόρη σας ἐπροτίμησε νά γίνῃ νύμφη τοῦ οὐρανοῦ Βασιλέως Χριστοῦ. Ὅπως, ἐάν ἐνυμφεῖτο καί ἔπαιρνε ὡς ἄνδρα ἕναν ἐπίγειον βασιλέα ἢ ἕνα μεγάλο ἄρχοντα, δέν θά ἐλυπῆσο, ἀλλά θά ἐχαίρεσο, ἀκόμη περισσότερο πρέπει νά χαίρεσαι τώρα πού ἡ κόρη σας ἐπροτίμησε νά νυμφευθῆ τόν οὐράνιον Νυμφίον Χριστόν, καί νά θεωρῆς τόν ἑαυτόν σου ὡς τήν εὐτυχεστέραν μητέρα τοῦ κόσμου, διότι ἠξιώθης καί ἐλόγου σου νά γεννήσεις τοιαύτην θυγατέρα. ...Σᾶς παρακαλῶ νά τήν συγχωρέσετε μέ τήν καρδιά σας καί νά τήν εὐχηθῆτε νά φανῇ ἀντάξια δούλη καί νύμφη τοῦ οὐρανοῦ Νυμφίου Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ...
Συναισθάνομαι τόν πόνο καί τήν θλίψιν τῆς

καρδιάς σας πού ἔλαβετε διά τήν Ἑλένην καί συνθλίβεται καί ἡ ἰδική μου καρδιά, δι' αὐτό καί πάλιν σᾶς παρακαλῶ νά μή λυπηθῆτε, ἀλλά νά δοξάσετε τόν Θεό πού τήν ἐφώτισε καί ἀκολούθησε τόν Χριστόν καί ἐξέλεξε τήν ἀγαθήν μερίδα ἣ ὅποια δέν θά ἀφαιρεθῆ ἀπό αὐτήν. Νά τήν συγχωρέσετε καί νά τήν εὐχηθεῖτε νά τήν ἀξιώσῃ ὁ Θεός νά γίνῃ ἁγία καί ἐλόγου σας θά γίνετε μητέρα ἁγίας... Ἐάν ἡ Ἑλένη σᾶς ἄφησε, ὁ Χριστός καί ἡ Παναγία δέν σᾶς ἄφησαν· θά εἶναι πάντα μαζί σας. Μήν ἀπελπίζεσθε ἀλλ' ἔχετε θάρρος, ἐλπίδα καί πίστιν εἰς τόν Θεόν καί τήν Παναγίαν.

Μετά πατρικῆς ἀγάπης καί εὐχῶν ἐγκαρδίων
ὁ πνευματικός πατήρ
Φιλόθεος Ἀρχιμανδρίτης

ΤΑ ΤΡΙΑ ΔΕΝΤΡΑ

Είναι μιά φαινομενικά άπλοϊκή ιστορία. Ένα παραμύθι...

Έχει όμως ένα βαθύ και μεγάλο δίδαγμα...

Ήταν μία φορά σ' ένα δάσος τρία δέντρα.

Τό καθένα από αυτά είχε για τόν εαυτό του έναν όραματισμό - μία προοπτική.

-Τό πρώτο επιθυμούσε να αξιωθεί να γίνει κάποια στιγμή ένα πολύτιμο μπουύλο ξυλόγλυπτο, όμορφα σκαλισμένο, πού μέσα του θά φυλάσσεται ένας πολύτιμος θησαυρός. Αυτό ήταν τό όραμά του και ή προοπτική του.

-Τό δεύτερο δέντρο ήθελε να αξιωνόταν να γίνει στά χέρια ενός καλού ναυτηγού ένα μεγάλο καράβι, γερό σκαφί, όμορφο, μεγαλόπρεπο πού θά μετέφερε βασιλιάδες και έπίσημα πρόσωπα πού θά έκανε ταξίδια ύψηλών προσώπων.

-Τό τρίτο δέντρο έλεγε ότι τό μόνο πού θά ήθελε ήταν να είχε γίνει τό πιο ψηλό και τό πιο δυνατό δέντρο του δάσους έτσι ώστε οι άνθρωποι, πού θά βλέπουν τό ύψος του στην κορυφή του λόφου, να σκέπτονται τόν Ουρανό και τόν Θεό.

Όμως πέρασαν τά χρόνια. Και τά πράγματα εξέλιχθηκαν κάπως άλλως.

Πήγαν ύλοτόμοι.

-Και έκοψαν τό πρώτο δέντρο. Και ενώ σχεδίαζε και ποθούσε να γίνει όμορφο ξυλόγλυπτο μπουύλο για θησαυρούς, ό ξυλουργός τό έκανε δοχείο για τήν τροφή των ζώων, παχνί για τά άχυρα των ζώων.

-Τό δεύτερο δέντρο, πού ήθελε να γίνει ώραίο καράβι, για να μεταφέρει βασιλιάδες, έγινε ένα μικρό ψαροκάϊκο, πού τόχαν φτωχοί ψαράδες να ψαρεύουν.

-Τό τρίτο δέντρο, πού ήθελε να μείνει τό ψηλότερο του δάσους τό έκοψε κάποιος ξυλοκόπος και τό έβαλε στην αποθήκη του.

Περνούσαν χρόνια. Και τά δέντρα, απογοητευμένα από τήν εξέλιξη των πραγμάτων, ξεχασαν ακόμα και τά όνειρά τους.

Όμως κάποια μέρα ένας άνδρας και μία γυναίκα ήλθαν στον στάβλο, πού ήταν εκείνο τό ξύλινο παχνί με τά άχυρα κι εκεί ή γυναίκα γέννησε ένα αγροάκι και τό τοποθέτησαν στο παχνί πού είχε φτιαχτεί από τό πρώτο δέντρο. Ήταν ό Ίωσήφ και ή Παναγία Θεοτόκος. Και απόθεσαν

σ' εκείνο τό ξύλινο παχνί όχι απλώς διαμάντια και χρυσάφια, αλλά τόν ίδιο τόν Θεό, πού είχε γίνει άνθρωπος για μās. Έτσι αξιόθιρε αυτό τό παχνί, ή φάτνη, να δεχτεί μέσα της τό θησαυρό των θησαυρών, τόν ίδιο τόν Θεό.

Στό μικρό ψαροκάϊκο -πού είχε γίνει από τό δεύτερο δέντρο- μετά από χρόνια μπήκαν κάτι ψαράδες' ένας από αυτούς κουρασμένος ξάπλωσε να κοιμηθεί. Είχαν ανοιχθεί στην θάλασσα. Και ξέσπασε μία μεγάλη τρικυμία. Και τό ψαροκάϊκο δέν ήταν αρκετά δυνατό για να κρατήσει. Οι άλλοι τότε ξύπνησαν εκείνον πού κοιμόταν. Κι εκείνος τότε σηκώθηκε. Και διάταξε τήν φουρτουνιασμένη θάλασσα: "Σιώπα, περίμωσο". Και ή θάλασσα ειρήνευσε άμέσως. Ήταν ό Χριστός μαζί με τούς μαθητές Του στην λίμνη Γεννησαρέτ. Έτσι και τό δεύτερο δέντρο, πού είχε φιλοδοξήσει να γίνει μεγάλο πλοίο, πού θά μετέφερε ύψηλά πρόσωπα και βασιλιάδες, αξιόθιρε να μεταφέρει τόν Βασιλέα των βασιλέων, τόν ίδιο τόν Χριστό με τούς μαθητές Του!

Και τό τρίτο δέντρο, πού ήταν στην αποθήκη του ξυλουργού, μία μέρα τό πήραν και έκαναν ένα σταυρό. Και σ' αυτόν τόν σταυρό σταύρωσαν τόν Χριστό. Έτσι τό δέντρο αυτό έγινε πιο ψηλό από ό,τι είχε επιθυμήσει. Έφθασε στον ουρανό και στον Θεό! Έγινε, όπως λέμε σε ένα τροπάριο, ουρανού ίσοστάσιο.

Τελικά, τό κάθε ένα από τά δέντρα της ιστορίας μας άποκτησε όχι μόνο αυτό πού ήθελε και ποθούσε, αλλά άσυγκριτως περισσότερα' όχι όμως με τόν τρόπο πού φανταζόταν και σχεδίαζε.

Ή ιστορία αυτή μās λέει:

Δέν γνωρίζουμε ποίο είναι τό θέλημα του Θεού για μās. Πρέπει όμως να μην ξεχνάμε ποτέ, ότι εκείνο πού μās ετοιμάζει ό Θεός, είναι πάντα προτιμότερο και όφελιμότερο για μās.

Έμεις πρέπει να κάνουμε όνειρα. Για τό καλό. Πρέπει όμως να μην ξεχνάμε και ότι τά πράγματα δέν εξελίσσονται όμως έμεις θά θέλαμε. Και ότι ό Θεός οικονομεί και γίνονται καλύτερα από ό,τι έμεις φανταζόμαστε.

Άς έχουμε πίστη. Πίστη και έμπιστοσύνη στον Θεό...

περιοδ. Φίλοι φυλάκισμένων τ.4

ΓΝΗΣΙΟ ΘΥΜΙΑΜΑ

*Κατευθυνθήτω ἡ προσευχή μου
ὡς θυμίαμα ἐνώπion σου....*

(Λιβάνι)

ΧΕΡΟΥΒΙΚΟ, ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟ,
ΓΑΡΑΕΝΙΑ, ΜΥΡΟ, ΜΥΡΟ ΤΟΥ ΣΑΡΩΦ,
ΒΗΘΛΕΕΜ, ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ,
ΝΥΧΤΟΛΟΥΛΟΥΔΟ, ΣΤΑΥΡΟΛΟΥΛΟΥΔΟ,
ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΟ

νέα ἀρώματα

ΑΓΓΕΛΙΚΟ
ΑΘΩΣ
ΑΝΘΟΣ ΕΡΗΜΟΥ
ΒΥΖΑΝΤΙΝΟ
ΤΡΙΑΝΤ/ΛΛΟ ΜΕ ΚΕΧΡΙΜΠΑΡΙ
ΖΟΥΜΠΟΥΛΙ
ΣΥΠΡ
ΦΟΥΛΙ

Κομποσχοίνια

μέ τήν εὐχή **ΚΥΡΙΕ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΕ**

ΕΛΕΗΣΟΝ ΜΕ

καί μέ τό **ΚΛΑΔΙ ΤΗΣ ΕΛΙΑΣ**

...Τό δειλινό ἔφτασε σκορπίζοντας τά χρώματά του στόν ὀρίζοντα... Πόσο γρήγορα κυλά ἡ ὥρα, ἡ μέρα, ὁ χρόνος στό Μοναστήρι! Μέ προσευχή, διακονία, κόπο καί συνάμα χαρά γιά τήν ἐργασία μας στόν "ἀμπελῶνα τοῦ Κυρίου", μά κυρίως μέ τήν προσημονί τῆς καρδιακῆς συναντήσεως μέ τό Νυμφίον μας...

***

Οἱ ἐντεταλμένες ἀδελφές αὐτήν τήν ὥρα τοῦ δειλinoῦ ἐπιστρέφουν ἀπό τί διακονία τους στά ζῶα τῆς Μονῆς. "Ἀρμεξαν τίς ἀγελάδες καί ἔβαλαν μέσα τίς κότες.. -"Ἀδελφί, σοῦ φέραμε τό γάλα καί τά αὐγά γιά τά ζυμαρικά. Ὑλόγισον." Ἀῤριο, νέα μέρα. Οἱ ἀδελφές θά ἀρχίσουν πρωϊ-πρωϊ μετά τήν Ἄκολουθία, νά φτιάξουν χυλοπίττες, λαζάνια καί τραχανά, τήν δική τους διακονία στή Μονή, μέ χαρά καί τήν εὐχή "Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ἐλέησον ἡμᾶς καί τόν κόσμον σου"...

ΠΡΟΜΗΘΕΥΘΕΙΤΕ ΓΙΑ ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΣΑΣ ΑΓΝΑ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΜΑΣ

ἀρτίσιμα καί
γοστήσιμα

Μέ συνείδησι υἱς
μοναχῆς τῆς δια-
κονίας μας γιά
τόν Ἅγιό μας
Νεκτάριο καί
μέ σεβασμό σπίν
παράδοσι,
παρασκευάζουμε
ζυμαρικά μέ
κπνιοτροφικά
προϊόντα ἀπό
τά ζῶα τῆς
Μοῦῆς μας
(ἀποστέλλονται κατόπιν παραγγελίας

26340-44391)

Χυλοπίτες
Λαζάνια

Τραχανάς
(ζυνός)

Τραχανάς
(γλυκός)

Βίδες
(πολύχρωμες μέ λαχανικά)
Κοχύλια
(πολύχρωμα μέ λαχανικά)

ΣΤΑΥΡΟΙ μέ χῶμα από τὴν Ἁγία Γῆ

ΕΚΑΤΟ-
ΣΤΑ

Διαθέτουμε γιά τούς πιστούς
ξύλινους σταυρούς από τά
Ἱεροσόλυμα πού περιέχουν
χῶμα από τὴν ἁγία Γῆ. (ἄξιας
6€+ταχ.) Ἐπίσης ὁ σταυρός πού
βλέπετε δεξιά ἔχει στά τέσσε-
ρα σημεῖα του, λιβάني, πέτρα,
χῶμα καί σταυρολούουδο
ἀπό τὴν Ἁγία Γῆ. (ἄξιας
15€+ταχ.).

**ΟΛΟΙ ΕΙΝΑΙ ΣΤΑΥΡΩΜΕΝΟΙ
ΚΑΙ ΕΥΛΟΓΗΜΕΝΟΙ ΠΑΝΩ
ΣΤΟΝ ΠΑΝΑΓΙΟ ΤΑΦΟ
ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΜΑΣ.**

Μπορεῖτε νά προμηθευθεῖτε
τούς εὐλογημένους Σταυρούς
τοῦ Χριστοῦ μας τηλεφωνικῶς
ἀπό τὴν Ἱερά Μονή μας.
τηλ. **26340 - 44.391**
(9-2 τό πρωῒ καί 6-9 τό ἀπό-
γευμα) γιά νά σᾶς ἀποστα-
λοῦν ἐπί ἀντικαταβολῆ.

ΕΚΑΤΟΣΤΑ

ΔΑΧΤΥΛΙΔΙ ἀσημένιο μέ τὴν προσευχή “ΚΥΡΙΕ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΕ ΕΛΕΗΣΟΝ ΜΕ”

**ΤΙΜΗ: 10€
+ ταχυδρ.**

Διαθέτουμε δαχτυλίδι ἀσημένιο στό ὁποῖο
ἀναγράφεται ἡ προσευχή “ΚΥΡΙΕ
ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΕ ΕΛΕΗΣΟΝ ΜΕ”
γιά νά μᾶς ὑπενθυμίζει νά προσευχόμαστε
ἀδιαλείπτως καί νά ζητοῦμε τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ.

NO 6

NO 7

NO 8

NO 9

**2 νέα μεγέθη
ἀκόμη μεγαλύτερα**

NO 10

NO 11

μετρεῖστε κάποιο δαχτυλίδι σας γιά νά δεῖτε τό νούμερό σας

ΛΑΜΠΑΔΕΣ ΠΑΣΧΑΛΙΝΕΣ

**Άγοράζοντας
τήν Πασχαλινή
σας λαμπάδα
από τό Μοναστήρι
μας βάζετε ένα
λιθαράκι στήν
λιθοδομή μέ τήν
όποία επενδύουμε
τόν Ναό τοῦ
Ἁγίου Νεκταρίου.
Ο ΑΓΙΟΣ
ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ
σᾶς ἔχει ἀνάγκη,
μήν τόν ξεχνάτε...
Διαθέστε ὅσες
λαμπάδες μπο-
ρεῖτε σέ συγγενεῖς
καί φίλους καί
θά μνημονεύετε
ὡς κτήτορες τῆς
Ἱερᾶς Μονῆς μας.**

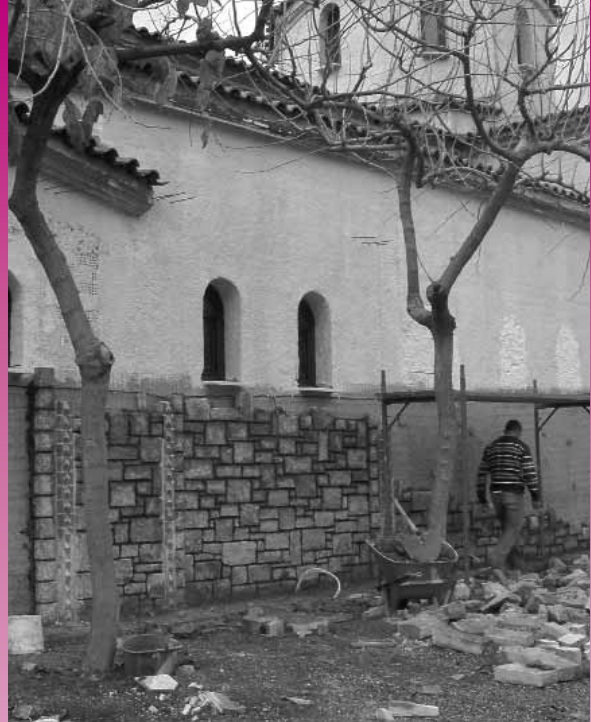

Η ΣΤΑΥΡΩΣΗ

Χειροποίητο ἐργόχειρο
φτιαγμένο ἀπό τίς μονα-
χές μέ ξύλινο σταυρό καί
μέ βάση τήν εικόνα ἀπό
τόν Γολγοθά, τόν Πανάγιο
Τάφο ἢ τήν Παναγία πού
βρίσκεται στήν φυλακή
τοῦ Χριστοῦ στή Ἱεροσό-
λυμα.

Διαθέτονται στούς πιστούς
καί τηλεφωνικῶς.

26340-44391 τιμῆ: 6 εὐρώ

Ξεκίνησε τό χτίσιμο τῆς πέτρας στὸν Ἱερό Ναὸ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς μας.

ΟΛΟΙ ΑΣ ΠΡΟΣΦΕΡΟΥΜΕ ΤΗΝ ΒΟΗΘΕΙΑ ΜΑΣ ΓΙΑ ΝΑ ΧΤΙΣΤΕΙ Ο ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΕΚΤΑΡΙΟΥ ΜΕ ΠΕΤΡΑ

*“Μνήσθητι Κύριε ὑπὲρ ὑγείας, σωτηρίας, θείας βοηθείας καὶ ἐπισκέψεως πάντων τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ...
τῶν κητόρων καὶ δωρητῶν τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ τούτου..*

*Μνήσθητι Κύριε ὑπὲρ μακαρίας μνήμης καὶ αἰωνίου ἀναπαύσεως πάντων τῶν κητόρων,
δωρητῶν καὶ ἀνακαινιστῶν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τούτου...”.*

Αὐτὲς εἶναι οἱ προσευχὲς πού ἀκούγονται ὑπὲρ ὑγείας τῶν οἰκογενειῶν σας, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ ἀναπαύσεως πάντων τῶν κεκοιμημένων κητόρων, καθημερινά στίς Ἱερές Ἀκολουθίες καὶ Θεῖες Λειτουργίες τῆς Ἱερᾶς Μονῆς μας. Αὐτὴ δὲ ἡ προσευχὴ θά ἀκούγεται ἕως συντελείας τοῦ αἵωνος, ὅταν ἐσεῖς καὶ ἐμεῖς δὲν θά ὑπάρχομε τότε ἐπάνω στή γῆ. Οἱ ἱερεῖς ὅμως, οἱ μοναχοὶ καὶ οἱ μοναχές θά συνεχίζου νά προσεύχονται γιὰ ὅλους ἐσᾶς καὶ ἐμᾶς πού ὑπήρξαμε κήτορες τῶν Ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν, ἀλλὰ καὶ ἰδιαίτερος τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου τοῦ θαυματουργοῦ καὶ θά παρακαλοῦν γιὰ τὴν σωτηρία τῆς ψυχῆς μας, ὥστε νά βροῖ ἔλεος κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς Κρίσεως. Ὁ δὲ Ἅγιος Νεκτάριος θά εἶναι ὁ κύριος ὑπερασπιστὴς μας τὴν ἡμέρα αὐτὴ καὶ θά ζητᾶ ἀπὸ τὸν Κύριο νά μᾶς στηρίξει καὶ νά μᾶς βοηθήσει, ὅπως καὶ ἐμεῖς βοηθήσαμε στὴν ἀνέγερση τῆς Ἱερᾶς Μονῆς του καὶ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ του.